

Uitvoeringsplan Jeugdregio Rijnmond

2026 - 2030

TEAM SAMENWERKING
JEUGDREGIO RIJNMOND

Kernboodschap

De druk op de jeugdhulp neemt toe. Steeds meer jeugdigen en gezinnen maken gebruik van ondersteuning, terwijl de beschikbare middelen, capaciteit en aanvullende jeugdhulp onder druk staan. Tegelijkertijd blijkt dat hulpvragen niet altijd vragen om aanvullende jeugdhulp, maar vaak samenhangen met factoren als onderwijs, bestaanszekerheid, gezondheid, veiligheid of de sociale omgeving. Om ook in de toekomst passende ondersteuning beschikbaar te houden, zijn veranderingen nodig.

De dertien gemeenten van de Jeugdregio Rijnmond kiezen daarom voor een koers waarin voorkomen, versterken en begrenzen centraal staan. Het uitgangspunt is dat jeugdigen veilig en kansrijk kunnen opgroeien in hun eigen omgeving. Dat kan door ondersteuning zo dichtbij en passend mogelijk te organiseren. Een sterke sociale basis, stevige lokale teams, goede samenwerking tussen domeinen en een gerichte inzet van aanvullende jeugdhulp vormen daarbij de basis.

Deze beweging vraagt om gezamenlijke keuzes en gezamenlijke verantwoordelijkheid. Gemeenten, aanbieders, onderwijs, veiligheidspartners, zorgaanbieders en andere betrokken organisaties werken samen aan een stelsel waarin ondersteuning eerder, eenvoudiger en dichter bij jeugdigen en gezinnen beschikbaar is. Aanvullende jeugdhulp blijft beschikbaar voor wie dit nodig heeft, maar wordt gerichter, doelmatiger en beter passend ingezet.

Dit uitvoeringsplan (UP) beschrijft hoe de Jeugdregio deze beweging de komende jaren realiseert. De Jeugdregio investeert in de sociale basis, versterkt de samenwerking tussen domeinen, werkt aan duurzame veiligheid, vermindert de afhankelijkheid van aanvullende jeugdhulp en versterkt de regionale sturing met data, monitoring en inkoop. Tegelijkertijd bereidt de Jeugdregio zich voor op de nieuwe contractperiode vanaf 2029 en op de veranderingen die voortvloeien uit landelijke wet- en regelgeving.

“De unieke inzichten die ik kan bieden, komen voort uit mijn eigen ervaringen. Die ervaringskennis is niet zomaar een aanvulling; het is een onmisbaar onderdeel van het geheel. We spreken vaak over ervaringskennis als ‘extra’ kennis. Maar een ontbrekend stukje van een puzzel is geen extra stukje wanneer je het terugvindt. Het is een stukje dat er altijd al had moeten zijn. Pas met dat stukje is de puzzel compleet.”

Shanka Vis
Ervaringsdeskundige

De uitvoering van deze opgaven vraagt om bestuurlijk en ambtelijk commitment van alle betrokken partijen. Alleen door lokaal, regionaal, bovenregionaal en landelijk samen te werken kan de Jeugdregio toewerken naar een toekomstbestendig stelsel van jeugdhulp waarin jeugdigen en gezinnen tijdig de ondersteuning krijgen die zij nodig hebben.

Kernboodschap

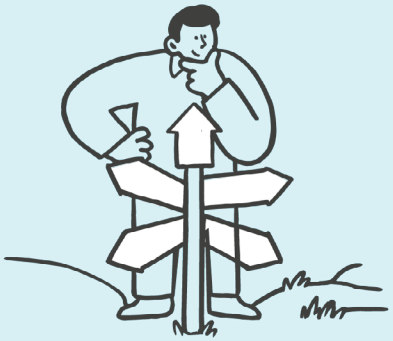
Urgentie

De vraag groeit, terwijl passende hulp niet altijd beschikbaar is.

- Stijgende vraag
- Stijgende kosten
- Personeelstekorten
- Versnippering van aanbod en systemen

Richting

Voorkomen door versterken

- Sterke sociale basis
- Stevige lokale teams
- Preventie
- Aanvullende jeugdhulp gerichter inzetten

Samenwerking en regie

Samenwerking is de sleutel tot duurzame verandering.

- Sterkere regierol gemeenten
- Versterken samenwerking tussen domeinen, bv. onderwijs, veiligheid, bestaanszekerheid

Resultaat

Nabij en passend

- Meer regie voor gezinnen
- Betere triage
- Collectieve en nabij georganiseerde oplossingen
- Datagestuurd leren en bijsturen
- Voorbereiding op inkoop 2029

Samen werken aan passende, toegankelijke en toekomstbestendige jeugdhulp in Rijnmond

Inhoudsopgave

1. Inleiding

2. De ambities van de Jeugdregio Rijnmond

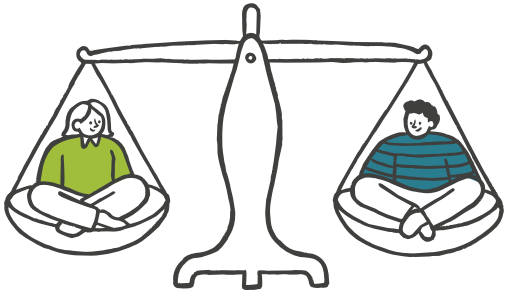
3. Vijf uitvoeringslijnen

4. Planning

5. Hoe zijn de taken verdeeld?

6. Monitoren en bijsturen

Bijlage 1 Definitielijst

Bijlage 2 Juridisch kader

1. Inleiding

1.1 De aanleiding
de jeugdhulp staat onder druk

1.2 Huidige context
jeugdhulp te breed ingezet

1.3 Doelstelling
jeugdigen groeien veilig op in hun eigen omgeving

1.4 Afbakening

1.1 De aanleiding – de jeugdhulp staat onder druk

De jeugdhulp in Rijnmond staat onder druk. De vraag naar jeugdhulp groeit (Hervormingsagenda Jeugd, 2023-2028)[1], terwijl passende hulp niet altijd snel genoeg beschikbaar is. Ook nemen de kosten toe, is er schaarste aan personeel en ervaren gezinnen meer maatschappelijke druk door economische onzekerheden en sociale veranderingen. Tegelijkertijd geldt dat jeugdhulp geen vanzelfsprekend antwoord op (maatschappelijke) problemen mag zijn. De Jeugdregio Rijnmond wil dat steeds minder jeugdigen en jongeren afhankelijk zijn van professionele hulp.

Daarom hebben de dertien gemeenten in de Jeugdregio Rijnmond gekozen voor een duidelijke beweging: jeugdhulp nabij en passend organiseren. Dat betekent dat ondersteuning zo veel mogelijk aansluit bij het gewone leven van jeugdigen en gezinnen. Hulp wordt dichtbij georganiseerd: thuis, op school, in de wijk en in verbinding met het netwerk rond het gezin. Aanvullende jeugdhulp blijft beschikbaar voor wie deze hulp nodig heeft, maar is niet vanzelfsprekend de eerste oplossing.

De geactualiseerde Regiovisie Jeugdhulp Rijnmond geeft hiervoor de gezamenlijke koers: jeugdigen in Rijnmond moeten zo thuis mogelijk kunnen opgroeien. Veilig, gezond en met toekomstperspectief. Een stevige sociale basis, sterke lokale teams, bestaanszekerheid, maatschappelijke ondersteuning en sterke basisvoorzieningen zijn daarvoor belangrijke randvoorwaarden.

Dit uitvoeringsplan vertaalt die koers naar de uitvoering voor de periode 2026-2030. Het beschrijft welke stappen nodig zijn om de beweging naar nabij en passend concreet te maken. Ook geeft het richting aan de voorbereiding op de nieuwe regionale contractperiode vanaf 1 januari 2029.

1 Hervormingsagenda Jeugd 2023-2028

1.2 Huidige context
jeugdhulp te breed ingezet

De groei van jeugdhulp heeft meerdere oorzaken. Jeugdhulp wordt steeds vaker ingezet bij vragen die niet alleen binnen het jeugddomein ontstaan. Problemen kunnen samenhangen met bestaansonzekerheid (schulden, woningnood), prestatiedruk, problemen in het onderwijs, mentale gezondheid en problematiek binnen het gezin. Deze vragen raken meerdere domeinen. Daarom is een integrale aanpak nodig waarin jeugdhulp, onderwijs, welzijn, bestaanszekerheid, wonen, volwassenenzorg, veiligheid en het medisch domein beter samenwerken. Zo ontstaat meer samenhang en continuïteit rond jeugdigen en gezinnen.

Het uitvoeringsplan sluit aan bij bestaande en veranderende wet- en regelgeving.

De belangrijkste kaders zijn:

- het Internationaal Verdrag voor de Rechten van het Kind (1989)
- de Jeugdwet
- de Hervormingsagenda Jeugd
- de Wet verbetering beschikbaarheid jeugdhulp
- het wetsvoorstel Reikwijdte Jeugdwet
- het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

Ze geven allemaal richting aan een beweging waarin preventie, normaliseren, stevige lokale teams, samenwerking en betere beschikbaarheid van aanvullende jeugdhulp centraal staan.

De nieuwe regionale contractperiode vanaf 2029 biedt een kans om deze beweging ook via inkoop, contractmanagement, data, monitoring en sturing te ondersteunen. Dit zijn geen doelen op zich, maar instrumenten om de inhoudelijke doelen uit de Regiovisie en dit uitvoeringsplan te realiseren.

1.3 **Doelstelling** jeugdigen groeien veilig op in hun eigen omgeving

Het doel van dit uitvoeringsplan is dat jeugdigen in Rijnmond veilig, gezond en kansrijk kunnen opgroeien in hun eigen leefomgeving. Ondersteuning sluit aan bij wat jeugdigen en gezinnen echt nodig hebben. Die ondersteuning is zo licht en nabij mogelijk en zo zwaar als nodig. Dit uitvoeringsplan werkt de beweging naar nabij en passend uit in concrete stappen voor de periode 2026-2030.

Nu van ketenzorg	**Straks** naar netwerksamenwerking
Aanvullende hulp buiten sociale basis	Aanvullende hulp binnen sociale basis
Aanvullende jeugdhulp eerste reflex	Aanvullende hulp indien nodig
Problemen worden opgeschaald en doorgeschoven	Problemen worden eerder opgepakt
Domeinen werken naast elkaar	Domeinen versterken elkaar
Focus op zorg	Focus op die versterking
Individuele oplossingen	Oplossingen in context
Welke hulp kunnen we bieden?	Wat hebben gezinnen nodig?

De inzet is gericht op:

- het versterken van de sociale basis
- het versterken van preventie en vroegtijdige ondersteuning
- het versterken van stevige lokale teams
- het verbeteren van toegang, triage en casusregie
- het verbeteren van de samenwerking tussen gemeenten, lokale teams, onderwijs, zorg, veiligheid en andere domeinen
- het verminderen van onnodige inzet van aanvullende jeugdhulp
- het beschikbaar houden van aanvullende jeugdhulp voor jeugdigen en gezinnen die deze hulp nodig hebben
- het verminderen van uithuisplaatsingen en uitschoolplaatsingen
- het verbeteren van duurzame veiligheid in gezinnen
- het versterken van de regierol van gemeenten
- het verbeteren van kwaliteit, effectiviteit, monitoring en sturing

Deze beweging vraagt om een andere manier van samenwerken. Niet de keten staat centraal, maar het netwerk rond jeugdigen en gezinnen. Gezinnen blijven zoveel mogelijk verbonden met hun eigen omgeving. Aanvullende jeugdhulp wordt tijdelijk, gericht en in samenhang met de sociale basis ingezet.

1.4 Afbakening

Dit uitvoeringsplan is de uitwerking van de Regiovisie voor de periode 2026-2030; het brengt de processtappen in beeld die nodig zijn om deze visie te realiseren. Daarnaast geeft het plan richting aan de lokale uitvoering, de regionale samenwerking en de voorbereiding op de regionale inkoopstrategie voor de nieuwe contractperiode vanaf 2029.

Het plan beschrijft wat de Jeugdregio gezamenlijk wil bereiken en welke stappen daarvoor nodig zijn. De dertien gemeenten blijven verantwoordelijk voor de lokale uitvoering, waaronder het organiseren van lokale capaciteit. Het uitvoeringsplan benoemt daarnaast de randvoorwaarden voor een goede aansluiting tussen de lokale en regionale aanpak. Waar regionale capaciteit nodig is, wordt dit expliciet benoemd. De verdere uitwerking krijgt vorm in projectopdrachten en via besluitvorming in het directeurenoverleg (DO).

Een belangrijk vervolg op dit uitvoeringsplan is het opstellen van een kader dat inhoudelijke uitgangspunten voor de inkoopstrategie biedt. In het derde kwartaal van 2026 wordt dit uitgewerkt.

Gemeenten en de uitvoeringsorganisatie (UO) werken samen aan de ontwikkeling van deze kaders en criteria. Daarbij streven zij naar breed draagvlak op lokaal en regionaal niveau, zonder afbreuk te doen aan de bestaande verdeling van verantwoordelijkheden. De samenwerking is gericht op het faciliteren van elkaar en het voorkomen van dubbel werk. Afspraken die in dit kader worden gemaakt, zijn niet vrijblijvend; van alle partijen wordt verwacht dat zij zich inspannen om deze na te komen.

1.5 Leeswijzer

1. Wilt u weten waarom dit uitvoeringsplan nodig is en welke ontwikkelingen hieraan ten grondslag liggen? Lees dan **hoofdstuk 1.**
2. Wilt u weten welke ambitie de Jeugdregio nastreeft en welke uitgangspunten daarbij horen? Lees dan **hoofdstuk 2.** Daar worden ook de belangrijkste begrippen toegelicht.
3. Wilt u weten welke inhoudelijke veranderingen de komende jaren worden gerealiseerd? Lees dan **hoofdstuk 3**. Hier staan de vijf uitvoeringslijnen, inclusief doelen, aanpak, resultaten en op te leveren producten.
4. Wilt u weten wanneer de verschillende activiteiten plaatsvinden? Raadpleeg dan **hoofdstuk 4**.
5. Wilt u weten hoe de verantwoordelijkheden zijn verdeeld en hoe gemeenten, de regio, de GRJR en samenwerkingspartners samenwerken? Lees dan **hoofdstuk 5**.
6. Wilt u weten hoe voortgang, kwaliteit, resultaten en risico's worden gevolgd en waar nodig bijgestuurd? Lees dan **hoofdstuk 6**.
7. Wilt u de betekenis van gebruikte begrippen raadplegen of juridische achtergrondinformatie vinden? Bekijk dan **de bijlagen**.

2. De ambities van de Jeugdregio Rijnmond

2.1 Ambitie: nabij en passend

2.2 Inhoudelijke agenda

2.3 Begrippen

2.1 Ambitie: nabij en passend

De ambitie van de Jeugdregio Rijnmond is dat jeugdhulp nabij en passend is. Dat betekent dat jeugdigen zoveel mogelijk kunnen opgroeien in hun eigen gezin, op school en in hun directe omgeving: hun eigen sociale basis. Zo blijven gezinnen zoveel mogelijk zelfredzaam en veerkrachtig.

Nabij

Ondersteuning sluit aan bij de leefwereld van de jeugdige en het gezin. Hulp wordt zo dicht mogelijk bij gezin, school en leefomgeving georganiseerd. Herkenbaarheid, continuïteit en voorspelbaarheid staan daarbij centraal. Preventie speelt hierbij een belangrijke rol; met lichte, laagdrempelige en vroegtijdige ingrepen kunnen veel opgroei- en opvoedvragen worden opgevangen zonder dat aanvullende hulp nodig is. Dit voorkomt escalatie, vermindert de behoefte aan zwaardere zorgtrajecten en versterkt de veerkracht van gezinnen.

Passend

Ondersteuning sluit nauw aan bij de werkelijke behoefte van de jeugdige en het gezin. Dat vraagt om een brede analyse van de situatie. Daarbij kijken professionals niet alleen naar het kind, maar ook naar het gezin, het netwerk, de school, de leefomgeving en onderliggende zorgen. Vaak zijn de problemen van de jeugdige een onderdeel van bredere gezinsdynamieken.

Passende hulp is niet altijd jeugdhulp. Soms is steun vanuit het gezin, het netwerk, school, welzijn of een andere voorziening beter. Als aanvullende jeugdhulp nodig is, wordt deze tijdelijk toegevoegd aan wat er al in de sociale basis aanwezig is. Alle inzet is erop gericht dat het gezin verder kan met steun uit de eigen omgeving. Uithuisplaatsingen en uitschoolplaatsingen worden daarmee zoveel mogelijk voorkomen.

Nabij en passend werken vraagt om samenhang. Lokale professionals blijven betrokken, óók als aanvullende regionale jeugdhulp wordt ingezet. Zo worden gezinnen niet van de ene organisatie naar de andere doorverwezen zonder herkenbaar aanspreekpunt. Het veilige netwerk rond jeugdigen en gezinnen blijft daardoor bestaan.

2.2 Inhoudelijke agenda

Om de ambitie van nabij en passend waar te maken, gaat dit uitvoeringsplan uit van drie kerndoelen:

- Het voorkomen van aanvullende jeugdhulp door het versterken van de sociale basis;
- het begrenzen van aanvullende jeugdhulp, zodat deze gerichter, passender en tijdelijk wordt ingezet;

- het versterken van opdrachtgeverschap en samenwerking van gemeenten zodat zij beter kunnen sturen op kwaliteit, beschikbaarheid, resultaten en kosten.

De Jeugdregio werkt deze kerndoelen uit langs vijf uitvoeringslijnen. Deze uitvoeringslijnen vormen samen de inhoudelijke agenda voor de periode 2026-2030:

1. Versterken sociale basis
2. Domeinoverstijgende samenwerking
3. Verbeteren duurzame veiligheid
4. Sturen met data
5. Inkoop en standaardisatie

De uitwerking van elke uitvoeringslijn staat beschreven in hoofdstuk 3.

2.3 Begrippen

In dit uitvoeringsplan staat een aantal belangrijke begrippen die vaker terugkomen. Hieronder worden deze begrippen toegelicht. Dit zorgt voor een gedeeld beeld en maakt het mogelijk om er in de uitvoeringslijnen kort naar te verwijzen. Ook de definitielijst op pagina 50 kan geraadpleegd worden.

Sociale basis

De sociale basis bestaat uit mensen, netwerken en voorzieningen in de leefomgeving van jeugdigen en gezinnen. Voor jeugdigen en gezinnen gaat het om alles wat dichtbij, laagdrempelig en vaak informeel beschikbaar is: gezin, familie, buren, school, sport, welzijn, jongerenwerk, vrijwilligers en andere lokale voorzieningen. De sociale basis is geen verlengstuk van professionele jeugdhulp, maar de omgeving waarin jeugdigen en gezinnen dagelijks leven.

Stevige lokale teams

Stevige lokale teams zijn toegankelijke en laagdrempelige teams van gemeenten.
Zij werken dichtbij jeugdigen en gezinnen, kijken breed naar een situatie, nemen het gewone leven als uitgangspunt en verbinden ondersteuning zoveel mogelijk met de sociale basis. Zij kijken niet alleen naar de hulpvraag van het kind, maar ook naar oorzaken in het gezin en de leefomgeving, zoals ouderproblematiek, inkomen, wonen, onderwijs of volwassenenzorg. Een stevig lokaal team is dus niet hetzelfde als aanvullende jeugdhulp. Het is ook niet automatisch hetzelfde als de formele toegang tot aanvullende jeugdhulp. In kleinere gemeenten kunnen deze functies in één team zitten. In grotere gemeenten kan de toegang apart georganiseerd zijn. Belangrijk is dat het stevige lokale team verbonden blijft met het gezin, ook als aanvullende hulp nodig is. Het team blijft altijd een herkenbaar aanspreekpunt dat zicht houdt op de situatie. Het helpt ook bij het afschalen van aanvullende hulp zodra ondersteuning dichtbij huis weer mogelijk is.

Toegang en triage

De gemeentelijke toegang tot jeugdhulp organiseert brede en deskundige triage voor jeugdigen en gezinnen. Daarbij staat de volledige gezinssituatie en sociale context centraal, niet alleen de hulpvraag van de jeugdige. De toegang beoordeelt samen met het gezin welke ondersteuning passend is.
Het uitgangspunt is dat ondersteuning zoveel mogelijk plaatsvindt binnen de sociale basis. Aanvullende jeugdhulp wordt ingezet wanneer dit nodig is. De toegang heeft kennis van het lokale en regionale aanbod en kan op tijd bepalen welke ondersteuning nodig is, wie daarbij betrokken moet worden en hoe de samenhang rond het gezin in stand blijft. Goede triage helpt om ondersteuning niet zwaarder te maken dan nodig is en om jeugdigen en gezinnen sneller op de juiste plek te helpen.

Verklarend analyseren

Verklarend analyseren geeft een integraal inzicht in onderliggende patronen op alle

leefgebieden en in het netwerk rondom een gezin. Professionals brengen daarvoor samen met een jeugdige en het gezin in beeld wat de problematiek is, welke factoren hieraan bijdragen, wat het gezin zelf kan en wat nodig is voor een duurzaam perspectief voor een jeugdige en het gezin. Daarvoor worden wetenschappelijke kennis, praktijkkennis en ervaringskennis geraadpleegd.

Matched care

Matched care betekent dat een jeugdige direct de best passende specialistische ondersteuning krijgt vanuit het gecontracteerde aanbod. Niet de beschikbaarheid van aanbod of een vaste route is leidend, maar de vraag wat nodig is voor de jeugdige en het gezin.

Basisjeugdhulp

Basisjeugdhulp is een algemene voorziening van jeugdhulp die vrij toegankelijk is. Deze hulp is gericht op het versterken van het gewone leven, de zelfregie en de veerkracht van het gezin. Denk aan: lichte opvoedondersteuning, schoolmaatschappelijk werk, voorlichting, cursussen en trainingen.

Normaliseren

Normaliseren betekent dat bepaalde problemen, gevoelens of gedragingen worden gezien als onderdeel van normale ontwikkeling en het dagelijks leven. Niet elke vraag vraagt om professionele hulp of een diagnose. Tegelijk blijft hulp beschikbaar wanneer die nodig is.

Aanvullende jeugdhulp

Aanvullende jeugdhulp is niet vrij toegankelijk. Hier is een beschikking of een rechterlijke uitspraak voor nodig. Denk aan hulp die wordt ingezet wanneer preventie, basishulp, de sociale basis of de samenwerkende domeinen geen oplossing bieden. Aanvullende jeugdhulp blijft beschikbaar voor jeugdigen en gezinnen die deze hulp nodig hebben. De beweging in dit uitvoeringsplan is erop gericht deze hulp gerichter, tijdelijk en passender in te zetten.

Domeinoverstijgend werken

Domeinoverstijgend werken betekent samenwerken over de grenzen van de jeugdhulp heen. Het doel is dat verschillende partijen vanuit diverse domeinen effectief bijdragen aan de ondersteuning van jeugdigen en gezinnen. Daarbij gaat het voornamelijk om onderwijs, welzijn, veiligheid, wonen, werk en inkomen, bestaanszekerheid en zorg.

Casusregie

Casusregie is de coördinatie van hulp en ondersteuning rond één gezin of jeugdige. Het doel is dat betrokken organisaties samenhangende, doelgerichte en passende hulp bieden. In dit uitvoeringsplan is casusregie belangrijk om te voorkomen dat gezinnen tussen organisaties worden doorgeschoven. Het uitgangspunt is dat er zicht blijft op het gezin en dat hulp wordt afgestemd, geëvalueerd en waar mogelijk afgebouwd. De stevige lokale teams spelen hierbij een belangrijke rol.

Procesregie

Procesregie is het sturen en bewaken van het hulpverleningsproces. Het doel is om de samenwerking tussen betrokken partijen goed te laten verlopen en stagnatie te voorkomen. Procesregie is vooral belangrijk bij complexe casuïstiek. Gemeenten willen hiermee beter sturen op doelmatigheid van de jeugdhulp en het voorkomen van onnodige escalatie.

Doorbraakmethode

De Doorbraakmethode van het Instituut voor Publieke Waarden gaat over het bereiken van een doorbraak bij complexe hulpvragen door in te zetten op een ander domein. Door knelpunten op het gebied van bijvoorbeeld wonen, inkomen of schulden weg te nemen, ontstaat meer stabiliteit in het dagelijks leven. Hierdoor neemt stress af en verminderen problemen op andere terreinen, zoals opvoeding, gezondheid of participatie.

3. Vijf uitvoeringslijnen

3.1 Versteviging van de sociale basis

3.2 Domeinoverstijgend werken

- 3.2.1 Onderwijs
- 3.2.2 Welzijn
- 3.2.3 Bestaanszekerheid
- 3.2.4 Volwassenenzorg

3.3 Verbeteren duurzame veiligheid

3.4 Sturen met data, leren en verantwoorden

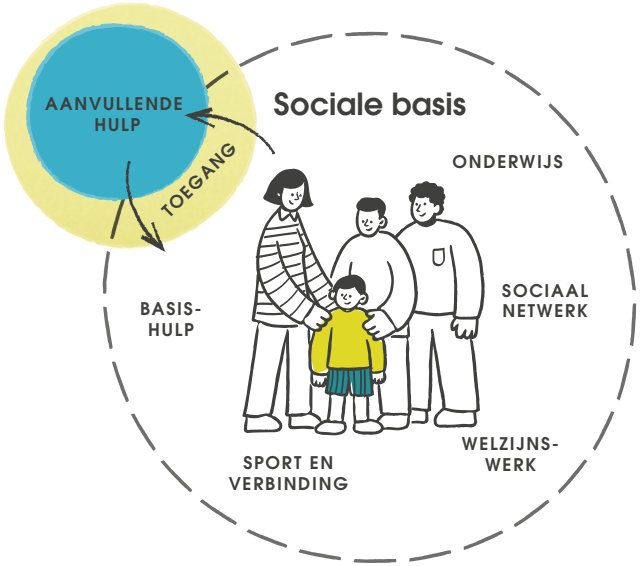
3.5 Inkoop en standaardisatie

Om de ambities uit de Regiovisie te realiseren, staan de komende jaren vijf uitvoeringslijnen centraal. Deze uitvoeringslijnen geven richting aan de gezamenlijke opgave van gemeenten, aanbieders, onderwijs, lokale teams en andere partners om jeugdhulp meer nabij en passend te organiseren. Elke uitvoeringslijn draagt bij aan het versterken van de sociale basis, het voorkomen van onnodige inzet van aanvullende hulp en het verbeteren van de ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen.

Elke uitvoeringslijn beschrijft een doelstelling, een aanpak waarmee aan die lijn wordt gewerkt en beoogde resultaten. Dat geeft inzicht in welke stappen nodig zijn om de ambities uit de Regiovisie om te zetten in concrete acties en meetbare verbeteringen voor jeugdigen, gezinnen en professionals in de regio.

3.1 Versteviging van de sociale basis

Doelstelling

Het doel van deze uitvoeringslijn is het versterken van de sociale basis. Een sterke sociale basis is een belangrijke voorwaarde om jeugdhulp nabij en passend te kunnen organiseren. Daarom wordt hier vol op ingezet. Jeugdigen groeien bij voorkeur op in hun eigen leefomgeving, met steun van familie, vrienden, school, sport, buurt en andere voorzieningen in de directe omgeving. Een stevige sociale basis draagt bij aan veerkracht en zelfredzaamheid. Bovendien zijn problemen vanuit een sterke sociale basis beter zichtbaar, waardoor we ze eerder kunnen oppakken. Dat leidt tot minder aanvullende jeugdhulp. Wanneer aanvullende jeugdhulp toch nodig is, sluit die beter aan op wat al aanwezig is in de sociale basis en wordt die tijdelijk en doelgericht ingezet. Begrenzen van aanvullende jeugdhulp betekent dan ook niet dat noodzakelijke hulp wordt onthouden.
De Jeugdregio bouwt bij deze ontwikkeling voort op de al ingezette koers van verminderen van aanvullende jeugdhulp en van meer kostenbewustzijn via onder meer de Regionale Bestuursopdracht Kostenbeheersing (RBOK). Daarnaast wordt het sturen op doelmatigheid, effectiviteit, duur en intensiteit van ondersteuning versterkt.

Voorbeeld: Als onderdeel van het versterken van de sociale basis wordt ingezet op preventie en het vroegtijdig signaleren om zo dreigende schooluitval en eventuele aanvullende jeugdhulp te voorkomen. Vanuit preventie en welzijn, en in samenwerking met scholen, worden laagdrempelige initiatieven ontwikkeld binnen de sociale basis. Denk aan het coachen van bijvoorbeeld docenten in het herkennen van signalen van pestgedrag.

Aanpak

Gemeenten versterken de sociale basis door te investeren in toegankelijke voorzieningen, sterke netwerken en herkenbare ondersteuning dichtbij gezinnen. Daarbij vormen stevige lokale teams een belangrijke schakel. Deze teams bieden ondersteuning, organiseren passende hulp en zorgen voor verbinding tussen de sociale basis, de toegang en aanvullende jeugdhulp. Het uitgangspunt is dat ondersteuning zo dichtbij mogelijk wordt georganiseerd en dat aanvullende jeugdhulp alleen wordt ingezet wanneer dit noodzakelijk is.

Jeugdigen en gezinnen die wel meer ondersteuning nodig hebben, krijgen passende aanvullende jeugdhulp via gemeentelijke toegang en triage. Toegang betreft de beoordeling of aanvullende jeugdhulp nodig is en welke ondersteuning het meest passend is. Waar dat meerwaarde heeft, wordt gewerkt met verklarend analyseren en *matched care*. Triage helpt om vragen snel op de juiste plek te krijgen en ervoor te zorgen dat hulp niet zwaarder wordt ingezet dan nodig is.

Hiermee voorkomen we ook de inzet van te zware interventies, zoals doorplaatsingen of langdurige één-op-één-begeleiding. Die kunnen onbedoeld negatieve gevolgen hebben.

Een betere samenwerking tussen de ggz, LVB[2] en Jeugd & Opvoedhulp (J&O) en betere afspraken tussen gemeenten en aanbieders dragen ook bij aan passende zorg. Jeugdigen, gezinnen, lokale teams, aanbieders, gemeenten en waar nodig gecertificeerde instellingen (GI's); allemaal blijven ze betrokken bij de gestelde doelen. De jeugdige heeft daarbij een vaste stem in het gesprek. Als blijkt dat een andere vorm van ondersteuning beter passend is, wordt de inzet daarop aangepast. Zo kunnen we gezinnen en jeugdigen effectiever helpen. Er ontstaat continuïteit en het netwerk rondom de gezinnen blijft in stand.

De Jeugdregio ondersteunt dit met gezamenlijke uitgangspunten en regionale randvoorwaarden. De wijze waarop lokale en regionale verantwoordelijkheden zijn georganiseerd, staat uitgewerkt in **paragraaf 5.1 Governance.**

Resultaat

- een sterkere sociale basis waarin jeugdigen en gezinnen steun kunnen vinden in hun eigen omgeving
- stevige lokale teams die herkenbaar, toegankelijk en deskundig zijn
- brede triage en passende ondersteuning vanuit één integraal beeld van gezin en omgeving
- meer inzet op verklarend analyseren en *matched care*
- betere aansluiting tussen sociale basis, lokale ondersteuning en aanvullende jeugdhulp
- minder afhankelijkheid van aanvullende jeugdhulp doordat problemen eerder worden gesignaleerd en aangepakt
- voorkomen van te zware jeugdhulp met negatieve gevolgen
- betere samenwerking tussen de ggz, LVB en Jeugd & Opvoedhulp (J&O) en betere afspraken tussen gemeenten en aanbieders dragen bij aan passende jeugdhulp

Op te leveren producten

- minimale randvoorwaarden voor stevige lokale teams en lokale voorzieningen vanuit de landelijke wetgeving en regionale inkoop, met ruimte voor lokale invulling
- regionale afwegingskaders voor de afbakening tussen jeugdhulp en aanpalende domeinen
- afspraken over gezamenlijke verantwoordelijkheid, trajectduur en heroverweging
- een herijkte handreiking casusregie
- een implementatie- en scholingsplan voor integraal samenwerken, verklarend analyseren en gezamenlijke afwegingen

Deze beweging draagt bij aan een duurzaam jeugdhulpstelsel waarin jeugdigen zoveel mogelijk opgroeien, leren en ontwikkelen in hun eigen gezin, school en buurt. Ondersteuning is aanwezig, maar sluit enkel aan op wat zij nodig hebben.

2 zorg en ondersteuning voor mensen met een licht verstandelijke beperking

3.2 Domeinoverstijgend werken

Doelstelling

Veel problemen van jeugdigen en gezinnen vinden hun oorsprong niet uitsluitend binnen het jeugddomein. Meerdere domeinen hebben doorgaans invloed op het opgroeien en opvoeden van kinderen. Daarom werken gemeenten en partners domeinoverstijgend samen. Het doel is om jeugdigen en gezinnen eerder, beter en samenhangender te ondersteunen. Daarbij staat niet alleen de hulpvraag van de jeugdige centraal, maar de hele leefwereld van een gezin. Hoe zelfredzaam en veerkrachtig is zo'n gezin? En kan het een eigen regie voeren?

Aanpak

Om domeinoverstijgend werken te versterken, ondersteunt de Jeugdregio gemeenten bij het organiseren van de samenwerking tussen jeugdhulp en samenhangende domeinen. Dit gebeurt door het stimuleren van kennisdeling, het ontwikkelen van gezamenlijke uitgangspunten voor gegevensdeling en informatie-uitwisseling en het monitoren van de voortgang van de regionale opgaven.

Waar landelijke wetgeving onvoldoende richting geeft, maken de dertien gemeenten aanvullende regionale samenwerkingsafspraken. Deze afspraken moeten duidelijk maken wat lokaal wordt georganiseerd, wat regionaal wordt ondersteund en wanneer bovenregionale of landelijke afstemming nodig is. De inrichting van de samenwerking tussen lokaal, regionaal, bovenregionaal en landelijk niveau staat verder uitgelegd in **paragraaf 5.1 Governance.**

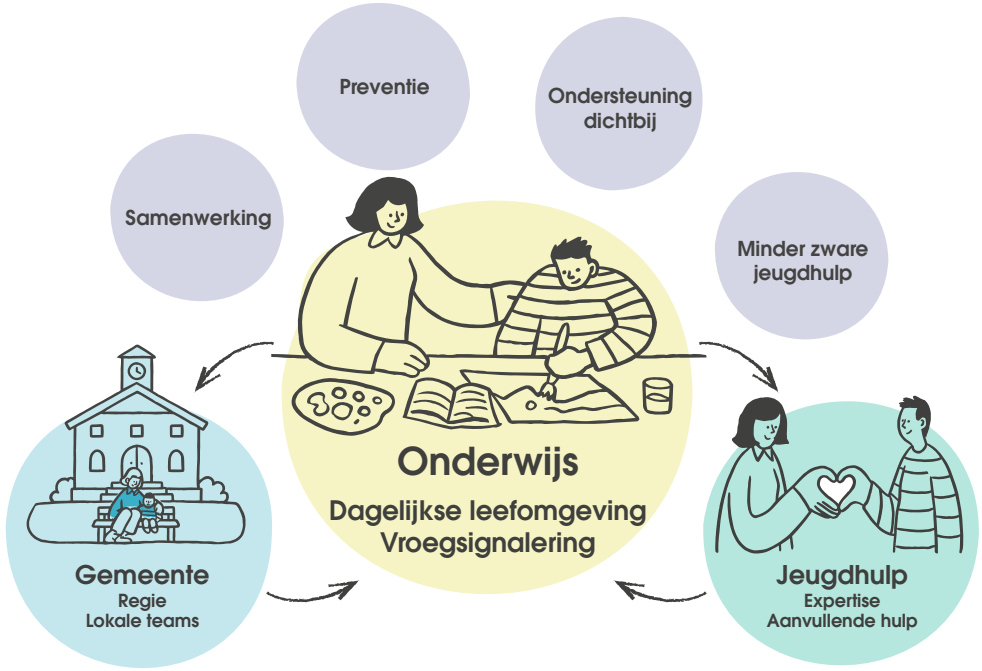
De samenhangende domeinen waarmee dit veelal wordt georganiseerd zijn: onderwijs, welzijn, bestaanszekerheid (wonen, werk en inkomen) en volwassenenzorg. De prioriteit ligt in eerste instantie bij onderwijs. Wat het doel is van die samenwerking, hoe we die inrichten en wat dit per domein kan opleveren, staat hieronder beschreven.

3.2.1 Onderwijs

Doelstelling

Het doel van deze uitvoeringslijn is om problemen eerder te signaleren en zwaardere jeugdhulp of uitschoolplaatsingen te voorkomen met betere ondersteuning in en rond school. Zo vraagt schoolverzuim bijzondere aandacht, omdat dit een grote voorspeller is voor problematiek bij een kind en/of gezin. Daarnaast ontvangen sommige thuiszitters jeugdhulp die niet goed aansluit bij de onderwijsvraag. Informatie over vrijstellingen, thuiszitters en jeugdhulp is versnipperd. Dit belemmert samenhang en sturing. Om hier gezamenlijk meer grip op te krijgen, moeten onderwijs en jeugdhulp onderling meer informatie uitwisselen.

Het doel is om de samenwerking tussen onderwijs, gemeenten en jeugdhulp te versterken. De inzet is gericht op het voorkomen van schooluitval, vrijstellingen, thuiszitten, uitschoolplaatsingen en onnodige doorverwijzing naar intensieve jeugdhulp. Onderwijs is een belangrijk onderdeel van het gewone leven en speelt daardoor een grote rol bij preventie en ontwikkeling.

Aanpak

Gemeenten, onderwijs, lokale teams en jeugdhulpaanbieders werken lokaal en regionaal beter samen en maken betere afspraken over ondersteuning in en rond school. Daarbij wordt duidelijker wat hoort bij onderwijs, de sociale basis, basisjeugdhulp en aanvullende jeugdhulp. Ook zetten ze in op meer preventieve en collectieve ondersteuning op school, en op de ontwikkeling van onderwijs-zorgalternatieven als alternatief voor gesloten of residentiële jeugdhulp.

Resultaten

- minder schooluitval, vrijstellingen en thuiszitters
- minder uitschoolplaatsingen
- minder onnodige inzet van zware jeugdhulp
- betere samenwerking tussen onderwijs, gemeenten, lokale teams en jeugdhulpaanbieders
- duidelijkere afspraken over de grens tussen onderwijs, sociale basis, basisjeugdhulp en aanvullende jeugdhulp
- betere koppeling van onderwijsdata en jeugdhulpdata, zodat beleid beter kan worden geëvalueerd en bijgestuurd

Voorbeeld: De aansluiting met onderwijs vormt een belangrijke opgave. De Regiovisie stelt dat jeugdigen verbonden moeten blijven met hun school, ook wanneer zij jeugdhulp ontvangen. De Jeugdregio stuurt daarop op minder uitstroom naar speciaal onderwijs en het voorkomen van uitschoolplaatsingen.

3.2.2 Welzijn

Doelstelling

We willen welzijnsvoorzieningen beter benutten om problemen vroeg te signaleren en escalatie naar jeugdhulp te voorkomen. Welzijn draagt bij aan zelfstandig, gezond en veilig leven en is daarmee een belangrijke schakel in het versterken van de sociale basis.

Aanpak

Gemeenten versterken de samenwerking tussen welzijn, lokale teams en andere voorzieningen. De nadruk ligt op vroegsignalering, preventieve ondersteuning dichtbij gezinnen, het versterken van sociale netwerken en het benutten van informele steun.

Resultaten

- lokale teams signaleren vragen vroegtijdig en verbinden gezinnen met passende welzijnsvoorzieningen
- welzijnspartners bieden meer preventieve ondersteuning dichtbij gezinnen
- welzijnspartners, stevige lokale teams en informele netwerken versterken samen de sociale netwerken
- gemeenten versterken de samenwerking tussen welzijn, lokale teams en andere voorzieningen
- minder kans dat welzijnsvragen uitgroeien tot intensieve jeugdhulpvragen

3.2.3 Bestaanszekerheid

Doelstelling

Het doel van deze uitvoeringslijn is om bestaanszekerheid (wonen, werken en inkomen) standaard mee te nemen in de integrale gezinsaanpak. Bestaanszekerheid is een belangrijke voorwaarde voor gezond en veilig opgroeien. Schulden, onzeker inkomen, instabiel werk, zorgen over vaste lasten en een onzekere woonsituatie kunnen leiden tot stress binnen gezinnen. Deze stress heeft invloed op ouders en dat kan de opvoeding beïnvloeden (zie onderzoek van Berenschot[3] in opdracht van de VNG). Bijvoorbeeld doordat de ouders minder beschikbaar zijn of hun stress overbrengen op hun kinderen. En dat kan de ontwikkeling van kinderen negatief beïnvloeden. Kinderen kunnen hierdoor bijvoorbeeld gedragsproblemen, stressklachten of ontwikkelingsachterstanden ontwikkelen. Door problemen rondom inkomen, schulden, werk en wonen vroegtijdig te signaleren en aan te pakken, kan onnodige inzet van jeugdhulp worden voorkomen.

3 Berenschot. (2026). Gaan doen wat we al heel lang weten. Over de koppeling van de domeinen jeugdhulp en bestaanszekerheid. Onderzoek in opdracht van de Vereniging van Nederlandse Gemeenten. Publicatiedatum: 26 maart 2026.

Aanpak

De uitvoering ligt primair bij gemeenten en lokale partners. Gemeenten nemen bestaanszekerheid standaard mee in de brede analyse van de gezinssituatie. Daarbij is aandacht voor inkomen, schulden, werk, financiële stress en huisvesting. Lokale teams werken hiervoor nauw samen met schuldhulpverlening, woningcorporaties, werk- en inkomensdiensten en andere partners binnen het sociaal domein. Zij vervullen een verbindende rol tussen gezinnen en die betrokken partners. Door problemen eerder te herkennen en aan te pakken, kunnen escalatie, huisuitzettingen, dakloosheid en onveilige opgroeiomstandigheden worden voorkomen. Regionaal vindt afstemming plaats via kennisdeling en het delen van effectieve werkwijzen.

Resultaten

- gemeenten nemen inkomen, schulden en (financiële) stress standaard mee in de brede analyse van de gezinssituatie
- lokale teams werken beter samen met schuldhulpverlening, woningbouwcorporaties, werk- en inkomensdiensten en het sociaal domein
- lokale teams dragen bij aan minder escalatie, huisuitzettingen en onveilige opgroeiomstandigheden voor kinderen
- gemeenten en lokale partners zetten in op preventie en zorgen voor meer stabiliteit binnen gezinnen
- lokale teams en lokale partners zorgen voor een betere aansluiting van de ondersteuning op de oorzaak van problemen
- gemeenten, lokale teams en de schuldhulpverlening, woningbouwcorporaties voorkomen samen onnodige inzet van jeugdhulp
- gemeenten zorgen voor structurele informatievoorziening om effecten te kunnen monitoren en meten
- gemeenten bevorderen kennisdeling en het delen van effectieve werkwijzen

3.2.4 Volwassenenzorg

Doelstelling

Eventuele problemen van ouders en andere volwassenen in het gezin moeten beter betrokken worden bij de ondersteuning aan jeugdigen. Ter versteviging van de sociale basis. Psychische klachten, een licht verstandelijke beperking, laaggeletterdheid, echtscheiding of andere problematiek bij ouders of andere volwassenen in het gezin kunnen direct effect hebben op kinderen. Ook de overgang van 18- naar 18+ zorg vraagt om verbetering. Nu verloopt die regelmatig moeizaam door de harde knip bij 18 jaar, wanneer zorgtrajecten abrupt stoppen.

Aanpak

Lokale teams werken vanuit een integrale gezinsaanpak met aandacht voor ouders én kinderen. Gemeenten verbeteren de aansluiting tussen jeugd- en volwassenenzorg, vooral rond de overgang naar 18 jaar. Professionals bereiden deze overgang tijdig voor met een Toekomstplan. Als er meerdere domeinen betrokken zijn, wordt ondersteuning zoveel mogelijk integraal georganiseerd. Bij complexe of vastgelopen problematiek kan een domeinoverstijgende doorbraakaanpak worden ingezet.

Resultaten

- lokale teams werken vanuit een integrale gezinsaanpak met aandacht voor ouders en kinderen
- gemeenten en lokale teams verbeteren de aansluiting tussen jeugd- en volwassenenzorg, met extra aandacht voor de overgang van 18- naar 18+ zorg
- professionals bereiden de overgang naar volwassenheid tijdig voor met een Toekomstplan
- lokale teams organiseren ondersteuning vanuit een 0-100-benadering, waarbij de situatie van het gehele gezin centraal staat
- gemeenten en partners uit verschillende domeinen organiseren ondersteuning waar mogelijk parallel om losse trajecten of tegenstrijdige ondersteuning te voorkomen

- gemeenten zetten bij complexe of vastgelopen situaties een domeinoverstijgende doorbraakaanpak in
- gemeenten en de Jeugdregio verbeteren de informatievoorziening tussen jeugd- en volwassenenzorg, zodat ondersteuning beter op elkaar aansluit
- gemeenten, lokale teams en aanbieders krijgen meer inzicht in de ondersteuningsbehoefte van gezinnen over de grenzen van domeinen heen
- gemeenten bevorderen kennisdeling en het gebruik van effectieve werkwijzen

Resultaten domeinoverstijgend samenwerken in het algemeen

Met deze uitvoeringslijn werken gemeenten, Jeugdregio en partners aan een samenhangende ondersteuning rond jeugdigen en gezinnen. De belangrijkste resultaten zijn:

- gezinnen krijgen ondersteuning vanuit één brede blik op kind, gezin en leefomgeving
- lokale teams werken beter samen met onderwijs, welzijn, huisartsen, Wmo, bestaanszekerheid, wonen, veiligheid en volwassenenzorg
- de Jeugdregio faciliteert de aansluiting tussen lokale uitvoering, regionale samenwerking en regionale inkoop, met behoud van lokale ruimte

Op te leveren producten

- samenwerkingsafspraken tussen gemeenten, aanbieders, onderwijs en aangrenzende domeinen over onder meer onderwijs, crisiszorg, GI's, welzijn, bestaanszekerheid, wonen en volwassenenzorg.
- regionale afwegingskaders voor de afbakening tussen jeugdhulp en aanpalende domeinen
- een praktische handreiking voor gegevensdeling en informatie-uitwisseling
- regionale kennisdeling en monitoring op de voortgang van domeinoverstijgend werken

Onderwijs

- samenwerkingsafspraken tussen onderwijs en jeugdhulp
- oprichten van een Op Overeenstemming Gericht Overleg (OOGO) Regio Rijnmond en borging daarvan (vooruitlopend op wetsvoorstel Reikwijdte Jeugdwet)
- ontwikkelen preventieve en collectieve ondersteuning in en rond scholen
- ontwikkelen onderwijs-zorgalternatieven als alternatief voor gesloten of residentiële jeugdhulp
- verkenning naar gezamenlijke bekostiging

3.3 Verbeteren duurzame veiligheid

Doelstelling

Het doel van deze uitvoeringslijn is dat kinderen en volwassenen thuis, in hun eigen netwerk en leefomgeving veilig zijn en zich optimaal kunnen ontwikkelen. Als er sprake is van onveiligheid of als de ontwikkeling van een kind wordt bedreigd, krijgen gezinnen en huishoudens integrale ondersteuning. Daarbij staan de uitgangspunten van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming centraal, te weten:

- één vast aanspreekpunt
- ondersteuning en bescherming zijn meer in samenhang georganiseerd
- professionals werken vanuit één gezamenlijke aanpak

De Jeugdregio werkt samen met lokale teams en betrokken veiligheidspartners toe naar duurzame veiligheid door de werkwijze uit de proeftuinen stapsgewijs om te zetten naar staand beleid voor de hele Jeugdregio. Dat resulteert in een veiligheidsketen die beter aansluit bij de leefwereld van gezinnen.

Wat zijn proeftuinen?

De proeftuinen in de Jeugdregio Rijnmond zijn samenwerkingsprojecten waarin wijkteams, Veilig Thuis en jeugdbeschermingsorganisaties de handen ineen slaan. Professionals en ervaringsdeskundigen testen in de praktijk hoe zij in gezinnen en huishoudens geweld en onveiligheid sneller, effectiever en duurzamer kunnen stoppen. Zo ontstaat voor kinderen en volwassenen stabiele veiligheid en ruimte voor persoonlijke groei. Er draaien proeftuinen in Rotterdam, Capelle aan den IJssel en Goeree-Overflakkee. De aanpak is gericht op het duurzaam doorbreken van onveilige thuissituaties. Er wordt onderzocht welke nieuwe werkwijzen en samenwerkingsvormen echt werken voor gemeenten, professionals en ervaringsdeskundigen. In de regionale veranderstrategie van het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming wordt dit verder uitgewerkt.

Aanpak

Sterkere lokale teams bij veiligheidsvraagstukken

Lokale teams krijgen een centrale rol bij het signaleren, beoordelen en aanpakken van veiligheidsvraagstukken. Gemeenten zorgen ervoor dat lokale teams beschikken over voldoende deskundigheid, mandaat en ondersteuning om veiligheidsvraagstukken tijdig en integraal op te pakken. Daarbij werken ze volgens het Richtinggevend Kader van de VNG en het landelijke Handelingskader *Doorbreek de Patronen*[4].

Een uniforme regionale veiligheidsaanpak ontwikkelen

De Jeugdregio ontwikkelt samen met GI's, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming een uniforme regionale aanpak voor complexe veiligheidsvraagstukken die aansluit bij de landelijke veranderstrategie en besluitvorming. De Jeugdregio benut ervaringsdeskundigheid om beter aan te sluiten bij huishoudens en gezinnen. Gezinnen moeten daarmee kunnen rekenen op een herkenbare werkwijze, duidelijke regie en consistente besluitvorming, ongeacht waar zij wonen binnen de regio.

4 260129_Handelingskader.pdf

Regionale Veiligheidsteams voorbereiden

De Jeugdregio bereidt zich voor op de inrichting van een Regionaal Veiligheidsteam, volgens de landelijke Veranderstrategie Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming en eventuele vervolgbesluitvorming. In deze teams worden expertise en bevoegdheden van Veilig Thuis, GI's en (gedeeltelijk) de Raad voor de Kinderbescherming dichter bij gezinnen georganiseerd. Hierdoor ontstaat meer samenhang tussen ondersteuning, bescherming en veiligheid. Deze visie sluit aan bij de landelijke opdracht[5].

Sterkere samenwerking met GI's, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming

De Jeugdregio actualiseert de samenwerkingsafspraken tussen gemeenten, lokale teams, Veilig Thuis, GI's en de Raad voor de Kinderbescherming. Deze afspraken geven duidelijkheid over rollen, verantwoordelijkheden, escalaties, besluitvorming en regievoering. Ze sluiten aan bij de ontwikkelingen vanuit het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming.

5 Op 29 oktober 2024 hebben de bestuurlijke opdrachtgevers een ontwikkelrichting bepaald voor de inrichting van het RVT. Zij hebben de voorkeur uitgesproken voor een decentraal aangestuurde, zelfstandige, publiekrechtelijke organisatie op de schaal van de 25 veiligheidsregio's. Jeugdreclassering wordt daarbij onder centrale aansturing gebracht. De uitvoering wordt in nauwe samenwerking met het RVT vormgegeven. In de regio geven we vorm aan deze ontwikkelrichting.

Bij crisissituaties is snelle en eenduidige ondersteuning noodzakelijk.

Een integrale crisisaanpak ontwikkelen

Bij crisissituaties is snelle en eenduidige ondersteuning noodzakelijk. Daarom werkt de Jeugdregio toe naar een integrale crisisaanpak waarin veiligheid, jeugdhulp, ggz en andere crisispartners beter samenwerken. Op termijn moet dit leiden tot een gezamenlijk crisismeldpunt voor huishoudens en gezinnen waar sprake is van huiselijk geweld, kindermishandeling of ontwikkelingsbedreiging.

Resultaten

- lokale teams zijn beter toegerust om veiligheidsvraagstukken integraal op te pakken
- er is een uniforme regionale aanpak voor complexe veiligheidsvraagstukken: Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming
- de samenwerking tussen gemeenten, Veilig Thuis, GI's en de Raad voor de Kinderbescherming is versterkt
- de Jeugdregio is voorbereid op de inrichting van Regionale Veiligheidsteams
- de Jeugdregio ontwikkelt een integrale crisisaanpak voor gezinnen waar sprake is van onveiligheid
- professionals werken vanuit meer gezamenlijke kennis, een gezamenlijke taal en gedeelde werkwijzen
- jeugdigen groeien veiliger op, met minder escalaties, minder uithuisplaatsingen en meer duurzame veiligheid

Op te leveren producten

- **Regionale veranderstrategie Toekomstscenario** De Jeugdregio stelt in 2026 een regionale veranderstrategie op. Deze strategie sluit aan op de landelijke veranderstrategie die is vastgesteld in juli 2026. De strategie beschrijft hoe de Jeugdregio de kind- en gezinsbescherming stapsgewijs verbetert en zich voorbereidt op nieuwe wetgeving.
- **Maatschappelijke businesscase IJsselmonde** De Jeugdregio werkt de maatschappelijke businesscase IJsselmonde uit. Deze businesscase maakt zichtbaar welke maatschappelijke effecten en financiële gevolgen de nieuwe werkwijze heeft.
- **Systemisch Integraal Veiligheids- en Beschermingsonderzoek (SIVB)** De Jeugdregio beproeft het SIVB. Deze werkwijze richt zich op onderzoek naar ontwikkelingsbedreiging en onveiligheid in huishoudens en gezinnen. Het SIVB versterkt de samenwerking tussen lokale teams, Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond en de Raad voor de Kinderbescherming.
- **Herijkte handreiking casusregie** De Jeugdregio herijkt de handreiking casusregie. Deze handreiking geeft duidelijkheid over regievoering bij enkelvoudige en complexe casuïstiek.
- **Uniform werkproces** De Jeugdregio ontwikkelt een opschaalbaar uniform werkproces voor de hele regio, met ruimte voor lokaal maatwerk. Dit werkproces ondersteunt lokale teams en veiligheidspartners bij veiligheidsvraagstukken waarbij aansluiting wordt gezocht bij lokale uitvoeringsstructuren.
- **Regionale leerinfrastructuur** De Jeugdregio ontwikkelt een regionale leerinfrastructuur voor lokale professionals, Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond, Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond, de Raad voor de Kinderbescherming en veiligheidspartners daaromheen. Deze leerinfrastructuur richt zich op deskundigheidsbevordering, gezamenlijke taal en één inhoudelijk kader.
- **Herijkte samenwerkingsafspraken** De Jeugdregio herijkt de samenwerkingsafspraken tussen lokale teams, GI's en Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond. Deze afspraken sluiten aan op het Toekomstscenario en de ontwikkeling van Regionale Veiligheidsteams.

3.4 Sturen met data, leren en verantwoorden

Doelstelling

Het doel van deze uitvoeringslijn is om beter inzicht te krijgen in de effecten van beleid, ondersteuning en samenwerking. Daarom werken gemeenten en de Jeugdregio toe naar een gezamenlijke aanpak voor datagestuurd werken en monitoring. Het doel is om beter zicht te krijgen op ontwikkelingen, trends, oorzaken van jeugdhulpvragen, de inzet van ondersteuning en de resultaten die worden bereikt.

Dat inzicht helpt gemeenten, aanbieders en partners om schaarse middelen en capaciteit effectiever in te zetten, eerder bij te sturen en beter te onderbouwen welke keuzes nodig zijn. Daarbij staan continu leren, verbeteren en samenwerken centraal. De Jeugdregio werkt vanuit het uitgangspunt: inzicht, geen eigendom. Data-eigenaarschap blijft bij gemeenten, aanbieders en andere bronhouders, terwijl de Jeugdregio regionaal inzicht faciliteert.

Aanpak

De Jeugdregio werkt toe naar een samenhangend, actueel en betrouwbaar informatiebeeld dat aansluit bij de inhoudelijke opgaven uit dit uitvoeringsplan. De eerste stap is het bepalen welke informatie nodig is om goed inzicht te krijgen in de samenhang met onderwijs, welzijn, bestaanszekerheid en veiligheid. Ook de kaders en gestelde doelen voor de inkoop zullen van invloed zijn op de benodigde data. In het projectplan *Gezamenlijk sturen met data* wordt dit verder verkend.

Op basis van dit informatiebeeld ontwikkelen gemeenten en de Jeugdregio een gezamenlijk stuurmodel. Dit stuurmodel bevat niet alleen indicatoren, maar ook afspraken over definities, bronnen, aanlevering, kwaliteit, privacy, verantwoordelijkheden en gebruik van gegevens. Het model wordt stapsgewijs ontwikkeld en aangepast op basis van ervaringen uit de praktijk.

De Jeugdregio werkt uiteindelijk toe naar een dataset die actueel inzicht geeft in instroom, uitstroom, wachttijden, zorginzet en uitkomsten. Zo'n inzicht kan helpen om niet alleen achteraf te rapporteren, maar ook eerder te signaleren waar bijsturing nodig is.

Data wordt vervolgens gebruikt voor drie samenhangende doelen:

1. **Sturen**

Gemeenten en de Jeugdregio krijgen beter zicht op ontwikkelingen, risico's, kosten, beschikbaarheid en effecten van beleid. Hierdoor kunnen zij beter bepalen of de ingezette bewegingen daadwerkelijk bijdragen aan de ambities van dit uitvoeringsplan en waar bijsturing nodig is.

2. **Leren**

Gemeenten, aanbieders en partners krijgen meer inzicht in verschillen tussen werkwijzen, resultaten en doelgroepen. Hierdoor ontstaat ruimte om van elkaar te leren, effectieve werkwijzen beter toe te passen en successen breder te benutten. Ook draagt dit bij aan de regionale leerinfrastructuur en de verdere professionalisering van de jeugdhulp.

3. **Verantwoorden**

De gemeenten en de Jeugdregio kunnen beter inzichtelijk maken welke keuzes zijn gemaakt, welke resultaten worden bereikt en welke aanpassingen nodig zijn. Dit vergroot de transparantie richting bestuurders, gemeenteraden, partners en inwoners. Voor deze ontwikkeling investeren gemeenten, aanbieders en de UO gezamenlijk in datakwaliteit, definities, technische voorzieningen, datageletterdheid en werkafspraken. Daarbij wordt zoveel mogelijk gebruikgemaakt van bestaande standaarden en registraties om administratieve lasten te beperken. De Rekenkamer adviseert om de taak voor regionale sturingsinformatie bij de Jeugdregio te beleggen.

Resultaten

- één gezamenlijk regionaal informatiebeeld
- meer eenheid in definities, indicatoren en dataverzameling
- beter inzicht in de effecten van beleid en ondersteuning
- beter inzicht in wachttijden, beschikbaarheid en het zorglandschap
- meer lerend vermogen binnen gemeenten, aanbieders en partners
- betere mogelijkheden om beleid en uitvoering tijdig bij te sturen
- meer transparantie over resultaten en maatschappelijke effecten

Op te leveren producten

- projectplan *Gezamenlijk sturen met data* vierde kwartaal 2026
- regionaal samenwerkingsverband met data-experts uit de regiogemeenten voor datagestuurd werken derde kwartaal 2026
- definitielijst voor data en begrippen begin 2027
- regionale ondersteuning bij datavaardigheid en databegrip doorlopend
- geactualiseerd dashboard dat aansluit op de nieuwe contractperiode vanaf 2029

3.5 Inkoop en standaardisatie

Doelstelling

Het doel van deze uitvoeringslijn is om regionale en toekomstbestendige overeenkomsten te realiseren die per 1 januari 2029 bijdragen aan de doelen van de Regiovisie, dit uitvoeringsplan en landelijke wet- en regelgeving (zoals Wet verbetering beschikbaarheid jeugdhulp, de Hervormingsagenda Jeugd en het wetsvoorstel Reikwijdte Jeugdwet).
In de huidige contractperiode zijn lokale en regionale jeugdhulp apart georganiseerd. Hierdoor zijn verschillen ontstaan tussen producten, tarieven en contractvoorwaarden. Tegelijkertijd vragen landelijke ontwikkelingen om meer regionale samenwerking, een bredere regionale inkoopscope en verdere standaardisatie van aanvullende jeugdhulp. Daarom werkt de Jeugdregio toe naar meer uniformiteit in inkoop, afspraken en uitvoering. Inkoop is daarbij geen doel op zich, maar het instrument waarmee de inhoudelijke ambities van de Regiovisie en dit uitvoeringsplan worden vertaald naar concrete afspraken met aanbieders en partners. Dit betekent bijvoorbeeld dat de Jeugdregio via inkoop en contractmanagement kan sturen op het verminderen van lacunes in het zorglandschap.

Sturen op lacunes in het zorglandschap
Binnen het huidige zorglandschap zijn knelpunten zichtbaar in de beschikbaarheid, toegankelijkheid, doorstroom en samenhang van ondersteuning. Deze lacunes raken vooral jeugdigen met complexe hulpvragen die behoefte hebben aan intensieve begeleiding, structuur en passende ondersteuning.

Hoewel aanbieders verantwoordelijk zijn voor het bieden van een passend aanbod, hebben zij vaak vooral zicht op hun eigen deel van de keten. Daarom zijn ook regionale kaders, gezamenlijke inzichten en duidelijke rolafspraken nodig. De Jeugdregio werkt aan beter inzicht in waar hulpvragen ontstaan, welke ondersteuning wordt ingezet en hoe het jeugdigen vergaat na uitstroom. Deze informatie wordt periodiek gedeeld met aanbieders en gebruikt om gezamenlijk te werken aan het verminderen van knelpunten in het zorglandschap. In 2026 en 2027 werkt de Jeugdregio verder aan het oplossen van bestaande lacunes binnen de huidige inkoopkaders. Tegelijk worden uitgangspunten geformuleerd voor de volgende inkoopperiode. De nieuwe inkoop moet ruimte bieden voor een flexibel en adaptief zorglandschap, zodat ook in de toekomst tijdig kan worden ingespeeld op veranderende hulpvragen en nieuwe lacunes.

Wachttijden
Om passende ondersteuning tijdig beschikbaar te houden, werkt de Jeugdregio aan meer inzicht in wachttijden en de beschikbaarheid van jeugdhulp. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar wachttijden en beschikbaarheid binnen aanvullende jeugdhulp, maar ook naar knelpunten die eerder in het proces ontstaan, bijvoorbeeld bij de sociale basis, lokale teams of andere voorliggende voorzieningen.
De Jeugdregio sluit aan bij landelijke ontwikkelingen rond de definitie van wachttijden en werkt toe naar meer eenduidige registratie, gegevensuitwisseling en stuurinformatie. Gemeenten en aanbieders maken afspraken over het monitoren van wachttijden, de beschikbaarheid van zorg en de wijze waarop deze informatie wordt gebruikt voor sturing en verbetering.

De inzichten uit wachttijden en beschikbaarheid helpen gemeenten, aanbieders en de Jeugdregio om knelpunten in de toegankelijkheid van jeugdhulp tijdig te signaleren en waar nodig maatregelen te treffen.

Jeugdhulpafspraken en standaardisatie
De nieuwe contractperiode biedt de mogelijkheid om meer duidelijkheid te creëren over wanneer er sprake is van basishulp, aanvullende jeugdhulp of ondersteuning vanuit andere domeinen. De Jeugdregio werkt daarom toe naar regionale jeugdhulpafspraken en standaardkaders die gemeenten, aanbieders en professionals ondersteunen bij een meer consistente en doelmatige inzet van jeugdhulp.

De afspraken worden zowel regionaal als lokaal uitgewerkt. Op regionaal niveau gaat het onder meer om afspraken over het ingekochte aanbod, standaardisatie en gezamenlijke kaders. Op lokaal niveau bepalen gemeenten binnen de wettelijke kaders wanneer er sprake is van jeugdhulp en welke ondersteuning onder de reikwijdte van de Jeugdwet valt.

De kaders geven richting aan de duur, intensiteit en evaluatie van ondersteuning. Ook helpen ze bij het tijdig afschalen of heroverwegen van

hulp. Tegelijkertijd blijft ruimte bestaan voor professionele afwegingen en maatwerk wanneer de situatie van een jeugdige of gezin daarom vraagt. In dat geval moet duidelijk zijn waarom een afwijkende aanpak nodig is en welke ondersteuning het beste aansluit bij de hulpvraag.

Vestigingsbeleid
Gemeenten versterken hun regierol op de ontwikkeling van het zorglandschap. Daaronder valt ook de vestiging van nieuwe jeugdhulpaanbieders binnen de Jeugdregio. Vanuit de ambitie de zorg nabij en passend te maken is het belangrijk dat die aanbieders in de buurt zijn. Gemeenten maken hierover gezamenlijk afspraken en stemmen criteria, procesafspraken en afwegingen regionaal op elkaar af. Op deze manier kunnen gemeenten beter sturen op een passend, beschikbaar en evenwichtig zorgaanbod. Een regionale werkgroep werkt de afspraken hierover verder uit.

De verdere uitwerking van al deze afspraken vindt plaats in samenhang met de regionale inkoopstrategie, toekomstige wet- en regelgeving en de voorbereiding van de contractperiode vanaf 2029. Daarbij wordt gebruikgemaakt van wetenschappelijke kennis, praktijkkennis en ervaringskennis.

Aanpak

De Jeugdregio richt een projectorganisatie in voor de nieuwe contractperiode per 1 januari 2029. Deze projectorganisatie bereidt het inkoopproces voor, organiseert besluitvorming en zorgt voor samenhang tussen inhoud, data, financiën, juridische kaders en uitvoering.
De Regiovisie en dit uitvoeringsplan vormen samen de inhoudelijke opdracht voor dit nieuwe inkoopproces. De UO vertaalt deze opdracht naar een inkoopstrategie en vervolgens naar inkoopdocumenten, publicatie, contracten en implementatie.

Om dit te realiseren zijn de volgende stappen nodig:

- een regionaal uitgangspunt voor de inkoop van aanvullende jeugdhulp vaststellen, passend bij de Regiovisie en de Hervormingsagenda Jeugd
- een sturingsfilosofie voor sturing, monitoring en bekostiging vaststellen
- de inkoopstrategie opstellen (Q4 2026, uiterlijk Q1 2027)
- onderscheid maken tussen procesinformatie, contextinformatie en uitkomstinformatie, waarbij inkoop via registratieafspraken en berichtenverkeer vooral het procesdeel kan invullen. Voor uitkomstinformatie zijn aparte verantwoordingsafspraken nodig, zoals effecten, behandelduur en cliënttevredenheid. Waar mogelijk sluit dit aan bij landelijke ontwikkelingen, zoals Vernieuwd Verantwoorden
- een impactanalyse voor gemeenten, GI's en aanbieders uitvoeren
- bepalen welk inkoopproces en welke uitvoeringsvariant passen bij de inhoudelijke uitgangspunten
- afspraken maken over kennisoverdracht vanuit huidige lokale en subregionale overeenkomsten
- uniforme afspraken maken over overgangsrecht voor lokale en regionale overeenkomsten
- behoud van historische data vastleggen
- afspraken met aanbieders over de uitgangspunten uit dit uitvoeringsplan vastleggen (zoals minder verblijf, meer ambulante ondersteuning, betere doorstroom en het beperken van buitenregionale plaatsingen)
- de inkoopstrategie vertalen naar inkoopdocumenten (uiterlijk juli 2027)
- het inkoopproces afronden (Q1/Q2 2028)
- de nieuwe overeenkomsten bij UO, gemeenten en aanbieders implementeren (Q3/Q4 2028)

Resultaten

Voor de start van een aanbestedingstraject moet de Jeugdregio in elk geval de volgende resultaten hebben geboekt:

- aansluiting op landelijke standaarden om administratieve lasten te beperken
- één regionale productstructuur voor de producten die wettelijk van lokaal naar regionaal gaan, en waar dit overeengekomen is
- een passende uitvoeringsvariant, zoals inspanningsgericht, outputgericht of taakgericht
- keuzes over welke zorgvormen lokaal, regionaal of bovenregionaal worden ingekocht
- transparante en marktconforme tarieven op basis van de verplichte kostprijsonderzoek-tool en de AMvB reële prijzen Jeugdwet
- regionale afspraken over contractmanagement, sturing en monitoring

Op te leveren producten

Inkoop

- evaluatie van de huidige inkoop: eerste concept in juli 2026 en definitieve rapportage in augustus 2026
- concept-sturingsfilosofie in juli 2026
- besluitvormingsnotitie over regionale, bovenregionale en lokale inkoop van (aanvullende) jeugdhulp
- projectplan inkoop voor het aanbestedings-traject en de uitvoeringsimplicaties
- besluitvormingsnotitie inkoopstrategie, inclusief uitvoeringsvariant, eind 2026 of uiterlijk in het eerste kwartaal van 2027
- inkoopdocumenten, zoals leidraden, contracten, productbeschrijvingen en eisen
- implementatieplan voor de overgang naar de nieuwe overeenkomsten
- regionale afspraken over administratie, berichtenverkeer, declaratie-eisen en verantwoordingsinformatie
- afspraken over contractmanagement, monitoring, data-aanlevering en bijsturing

Standaardisatie

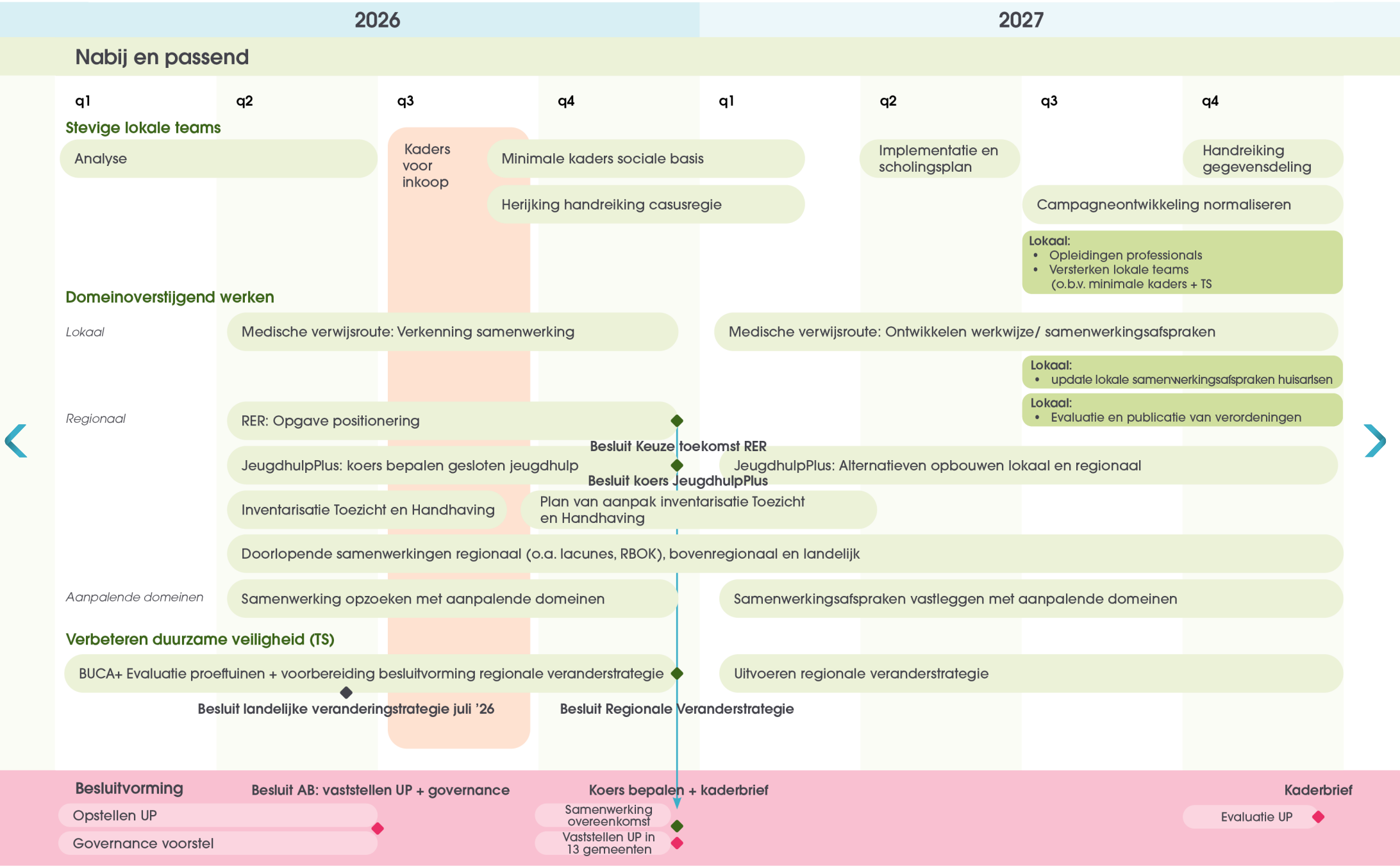
- regionaal implementatieplan behorend bij de al uitgewerkte landelijke deelprojecten
- regionale product- en begrippenkaders
- analyse van mogelijkheden om administratieve lasten verder te beperken

4. Planning

Processtappen per spoor 2026 - 2030

Processtappen per spoor 2026 - 2030

Nabij en passend

2028				2029			
q1	q2	q3	q4	q1	q2	q3	q4

Stevige lokale teams

Lokaal:
- Opleiden professionals
- Versterken lokale teams (o.b.v. minimale kaders +TS)

Lokaal:
- Stevige lokale teams werken conform kaders in nieuwe inkoop
- Doorontwikkeling lokale teams

Huisartsen / medisch specialisten: implementatie werkwijze

Werken conform kader in nieuwe inkoop

Domeinoverstijgend werken

Lokaal

Lokaal: Evaluatie en publicatie van verordeningen

Regionaal **Eventueel veranderingen RER**

JeugdhulpPlus: Alternatieven opbouwen lokaal en regionaal

Geen gesloten jeugdhulp
(afhankelijk van wetgeving en werking alternatieven in nieuwe inkoop)

Doorlopende samenwerkingen regionaal (o.a. lacunes, RBOK), bovenregionaal en landelijk

Implementeren afspraken in samenwerking met aanpalende domeinen

Afspraken in werking in nieuwe inkoop

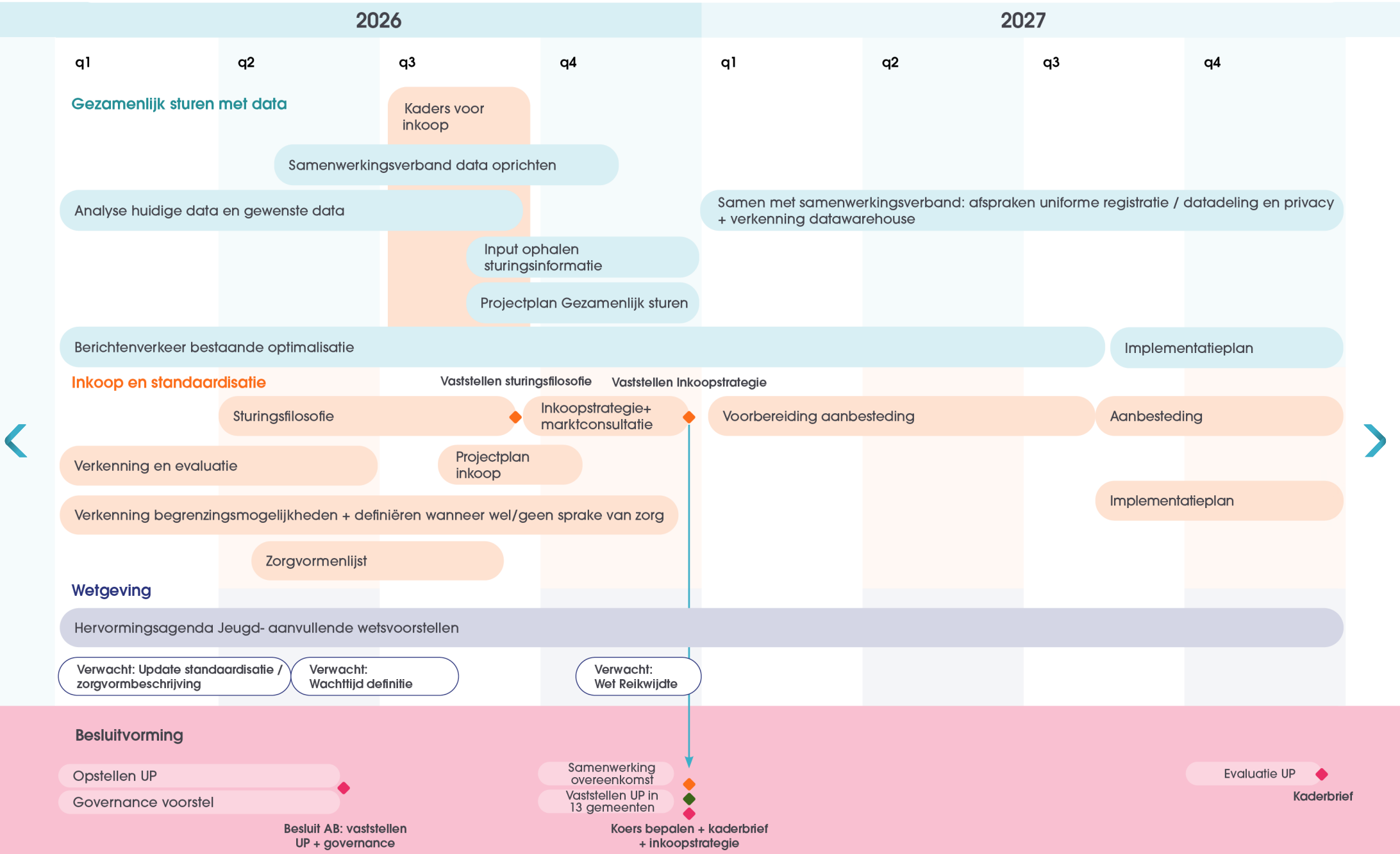
Verbeteren duurzame veiligheid (TS)

Uitvoeren regionale veranderstrategie

Kaderbrief
Evaluatie UP

Kaderbrief
Evaluatie UP

Processtappen per spoor 2026 - 2030

Processtappen per spoor 2026 - 2030

	2028				2029			
	q1	q2	q3	q4	q1	q2	q3	q4
Gezamenlijk sturen met data								
	Verbinden verschillende datasets op centraal platform				Geactualiseerd dashboard			
	Voorleggen ontwerp dashboards							
	Aanpassen berichtenverkeer				Berichtenverkeer gereed voor nieuwe contractperiode			
Inkoop en standaardisatie								
	Aanbesteding	Implementatiefase (min. 9 maanden)			Nieuwe contractperiode (start 1 jan 2029)			
	Implementatieplan	Regionale campagne normaliseren draaien						
Wetgeving								
	Hervormingsagenda Jeugd- aanvullende wetsvoorstellen							
			Evaluatie UP ◆ Kaderbrief				Evaluatie UP ◆ Kaderbrief	

5. Hoe zijn de taken verdeeld?

5.1 Governance - bestuurlijke inrichting van de Jeugdregio

5.2 Samenwerking op lokaal, regionaal, bovenregionaal en landelijk niveau

5.2.1 Lokale samenwerking

5.2.2 Lokale en regionale samenwerking

5.2.3 Samenwerking tussen gemeenten en de GRJR

5.2.4 Regionale samenwerking

5.2.5 Bovenregionale samenwerking

5.2.6 Landelijke samenwerking

5.3 Impact op de organisatie

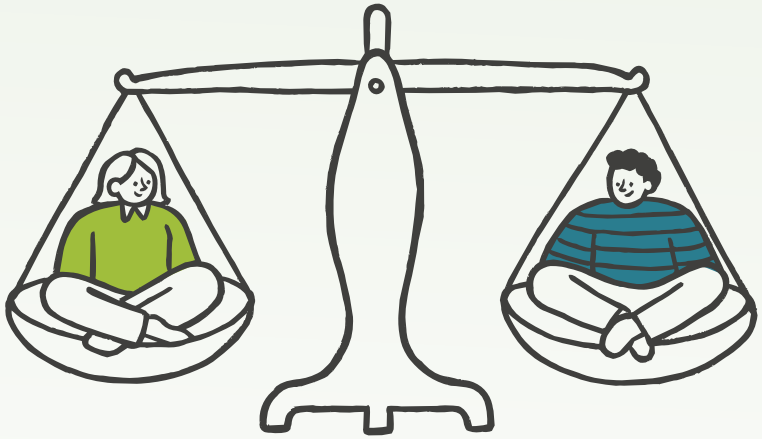
5.3.1 Sociale basis en lokale organisatie

5.3.2 Regionale samenwerking en governance

5.3.3 Data, monitoring en sturing

5.3.4 Inkoop en contracten

5.3.5 Samenwerking met partners

5.1 Governance - Bestuurlijke inrichting van de Jeugdregio

De dertien gemeenten beleggen de uitvoering van de Regiovisie en dit uitvoeringsplan gezamenlijk bij de gemeenten en de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond (GRJR). Binnen deze samenwerking vervullen de UO van de GRJR en het Team Samenwerking Jeugdregio Rijnmond (TSJR) verschillende, maar samenhangende rollen.

Het TSJR ondersteunt de gemeenten bij de uitvoering van de regionale opgaven uit de Regiovisie en dit uitvoeringsplan. Het team werkt deze opgaven uit richting de uitvoering, ontwikkelt gezamenlijke kaders, bewaakt de samenhang tussen de uitvoeringslijnen en faciliteert kennisdeling en blijvend leren. De UO vertaalt deze kaders naar de operationele uitvoering van de taken die aan de GRJR zijn toebedeeld. Hieronder vallen onder meer inkoop, contractmanagement, data en monitoring, toezicht en administratieve processen.

Het TSJR wordt gevormd uit het huidige programmateam en projectteam Uitvoeringsplan. Het team bestaat uit een vaste kern van regionale capaciteit en is ondergebracht bij de gemeente Rotterdam, aangevuld met een flexibele schil van medewerkers uit de dertien gemeenten en de medewerkers van de GRJR. Het team werkt op basis van mandaten, staat onder leiding van een directeur/manager en werkt in opdracht van de gezamenlijke gemeenten via de directeuren Sociaal Domein (DO) en de wethouders Jeugd. Voorstellen met lokale impact worden voorgelegd aan de dertien afzonderlijke colleges van burgemeester en wethouders (zie organogram).

De afspraken over de governance, de aansturing van het TSJR, de mandaten, het portefeuillehouderschap en de onderlinge samenwerking worden in 2026 verder uitgewerkt en vastgelegd in een samenwerkingsovereenkomst. Daarmee ontstaat een duurzame basis voor de gezamenlijke uitvoering van de Regiovisie en dit uitvoeringsplan.

Samenwerkingsovereenkomst

13 gemeenten Jeugdregio Rijnmond

Gemeenschappelijke Regeling (GRJR)

Overleg directeuren Sociaal Domein

Portefeuillehoudersoverleg (PHO) vanuit de 5 subregio's

Samenwerkingsoverleg Jeugdregio Rijnmond (SJR)

Gezamenlijk overleg DB en PHO

Gezamenlijk overleg OSJR en AOJ

Algemeen Bestuur wethouders Jeugd

Dagelijks Bestuur (DB) vanuit de 5 subregio's

Algemeen Overleg jeugd (AOJ)

Team Samenwerking Jeugdregio Rijnmond (TSJR)

Taken

- Sturen en bewaken afspraken uit het UP
- Bewaken samenhang uitvoeringslijnen
- Ondersteunen gemeenten in opdrachtgeverschap
- Belangenbehartiging landelijk
- Vertalen landelijke kaders naar uitvoering
- Toekomstscenario
- Informatieanalyse
- Kennisdelen en leren

Uitvoeringsorganisatie Gemeenschappelijke Regeling Jeugdregio Rijnmond (UO)

Taken

- Contracteren/subsidiëren Jeugdzorg
- Contract- & accountmanagement
- Organiseren advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling
- Materiële controle en Toezicht
- Sturingsinformatie
- Bevorderen overleg en samenwerking

Samenwerking en afstemming Themasessies Kennisdelen

Sociale basis
Stevige lokale teams
Welzijn en Bestaanszekerheid
Onderwijs, Wonen, Werk, Inkomen, Veiligheid
Huisartsen, Medisch Specialisten

Zorgaanbieders
Jeugdbescherming (GI's)
Veilig Thuis
Bovenregionale en landelijke partners

Voorstel voor inrichting samenwerking, verdere uitwerking in samenwerkingsovereenkomst

5.2 Samenwerking op lokaal, regionaal, bovenregionaal en landelijk niveau

De opgaven uit de Regiovisie en dit uitvoeringsplan vragen om samenwerking op verschillende niveaus. Veel ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen wordt lokaal georganiseerd, terwijl aanvullende jeugdhulp, kennisontwikkeling, inkoop en regionale sturing vragen om samenwerking tussen gemeenten. Daarnaast zijn voor een deel van de jeugdhulp bovenregionale en landelijke afspraken nodig. Door deze niveaus met elkaar te verbinden en duidelijke onderlinge afspraken ontstaat voor jeugdigen en gezinnen één samenhangend ondersteuningslandschap. Hier lees je hoe dat landschap is ingericht.

5.2.1 Lokale samenwerking

Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de lokale ondersteuning van jeugdigen en gezinnen. Zij organiseren de samenwerking met partijen binnen onder meer onderwijs, welzijn, bestaanszekerheid, wonen, veiligheid en het medisch domein. Daarbij zorgen gemeenten voor een integrale aanpak die aansluit bij de situatie van jeugdigen en gezinnen.

De inrichting van de sociale basis, lokale teams en ondersteuningsstructuren verschilt per gemeente. De Jeugdregio biedt ruimte voor deze lokale verschillen. Tegelijkertijd worden gezamenlijke regionale uitgangspunten ontwikkeld om de aansluiting op regionaal georganiseerde jeugdhulp, regionale afspraken en toekomstige wet- en regelgeving te waarborgen.

Gemeenten zorgen voor duidelijke afspraken over rollen, verantwoordelijkheden en regie binnen de lokale samenwerking. Daarnaast investeren zij in deskundigheidsbevordering, kennisdeling en het wegnemen van belemmeringen in regelgeving, organisatie en werkwijzen. Waar landelijke kaders nog onvoldoende duidelijkheid bieden, werken gemeenten gezamenlijk aan regionale afwegingskaders en, waar nodig, aan aanpassingen van lokale verordeningen.

5.2.2 Lokale en regionale samenwerking

De beweging naar nabij en passend vraagt om een sterke verbinding tussen lokale ondersteuning en regionale voorzieningen. Gemeenten zijn verantwoordelijk voor de ondersteuning van jeugdigen en gezinnen in de lokale context, terwijl aanvullende jeugdhulp met regionale kaders, monitoring, data en contractmanagement regionaal worden georganiseerd.
Om de samenhang tussen lokaal en regionaal niveau te waarborgen, maken gemeenten gezamenlijke afspraken over eigenaarschap, regie, informatie-uitwisseling, monitoring en escalatie. Daarnaast is een goede aansluiting nodig tussen lokale teams en regionaal

georganiseerde jeugdhulp, zodat ondersteuning tijdig kan worden ingezet en waar nodig soepel kan worden op- en afgeschaald.

Sterkere samenwerking met forensische doelgroep

De forensische doelgroep binnen de jeugdstrafrechtketen heeft vaak te maken met een stapeling van risicofactoren in de persoonlijke ontwikkeling en de leefomgeving. Het gaat om jongeren die in aanraking komen met delinquent gedrag, soms in combinatie met geweldsproblematiek. Factoren als opgroeien in kwetsbare wijken, blootstelling aan criminaliteit en negatieve online beïnvloeding vergroten het risico op normvervaging en crimineel gedrag. Tegelijkertijd ontbreekt het deze jongeren vaak aan beschermende factoren, zoals een stabiel netwerk, passende ondersteuning of positieve rolmodellen.
Daarom wordt aanvullende forensische expertise tijdig, integraal en domeinoverstijgend ingezet. Deze expertise helpt om jongeren passende ondersteuning te bieden, escalatie en recidive te voorkomen en maatschappelijke uitval te beperken. Daarnaast kan vroegtijdige inzet van forensische expertise bijdragen aan het voorkomen van zwaardere justitiële maatregelen.

5.2.3 Samenwerking tussen gemeenten en de GRJR

De dertien gemeenten werken binnen de GRJR samen aan de kwaliteit, beschikbaarheid en betaalbaarheid van jeugdhulp. Dit vraagt om duidelijke rollen, heldere besluitvorming en gezamenlijke sturing op de regionale opgaven. Gemeenten versterken hun opdrachtgeverschap door niet alleen te monitoren, maar ook door actief te sturen op kwaliteit, beschikbaarheid, resultaten en kostenontwikkeling. Daarbij maken zij gebruik van data, toezicht, analyses en signalen uit de praktijk. Gemeenten en de UO volgen gezamenlijk de effecten van beleid en uitvoering en gebruiken deze inzichten om knelpunten tijdig te signaleren, succesvolle aanpakken te delen en waar nodig bij te sturen.
De RBOK vormt hierbij een belangrijke basis. De opgedane ervaringen en maatregelen worden benut bij de verdere ontwikkeling van de regionale samenwerking en de voorbereiding van de contractperiode vanaf 2029.

5.2.4 Regionale samenwerking

Regionale samenwerking is noodzakelijk om aanvullende jeugdhulp beschikbaar, toegankelijk en betaalbaar te houden. Niet alle vormen van ondersteuning kunnen door individuele gemeenten worden georganiseerd. Daarom werken de dertien gemeenten binnen de Jeugdregio samen aan de beschikbaarheid van aanvullende jeugdhulp, de ontwikkeling van het zorglandschap, regionale inkoop en gezamenlijke sturing.

De regionale samenwerking vervult daarbij drie functies:

- de organisatie van aanvullend aanbod dat gemeenten niet afzonderlijk kunnen organiseren
- de ontwikkeling van gezamenlijke kaders voor kwaliteit, beschikbaarheid, monitoring, data en sturing
- het versterken van de verbinding tussen beleid, uitvoering, contractmanagement en de doorontwikkeling van de jeugdhulp

Medische verwijzers

Een voorbeeld hiervan is de samenwerking met medische verwijzers. Huisartsen, jeugdartsen en medisch specialisten spelen een belangrijke rol bij signalering, verwijzing en het bepalen van passende ondersteuning. Hoewel de samenwerking met medische verwijzers voor een belangrijk deel lokaal wordt georganiseerd, vraagt deze ook om regionale afstemming. Gemeenten maken daarom gezamenlijk

afspraken over monitoringsinformatie, registratie, werkafspraken en de aansluiting tussen verwijzingen en het regionaal ingekochte aanbod. Ook onderhoudt de UO namens de Jeugdregio contacten met relevante regionale en landelijke zorgpartners, zodat de uitgangspunten van nabij en passend kunnen worden toegepast binnen de medisch-specialistische zorg. Hierdoor ontstaat meer samenhang tussen lokale ondersteuning, medische verwijzingen en regionaal georganiseerde jeugdhulp.

Regionale expertise bij complexe vraagstukken
Voor jeugdigen en gezinnen met complexe problematiek is het belangrijk dat passende ondersteuning niet vastloopt tussen organisaties, wetgeving of regionale grenzen. Daarom beschikt de Jeugdregio over regionale expertise in de vorm van het Regionaal Expertteam Rijnmond (RET-R). Het RET-R ondersteunt bij situaties waarin passende hulp niet vanzelf tot stand komt en draagt bij aan consultatie, bemiddeling, procesregie en het leren van complexe casuïstiek.

De Wet verbetering beschikbaarheid jeugdhulp verplicht jeugdregio's om te beschikken over een regionaal expertteam dat voldoet aan landelijke kwaliteitseisen. De Jeugdregio werkt de komende jaren verder aan de positionering en professionalisering van het RET-R. Daarbij is aandacht voor de aansluiting tussen lokaal en regionaal niveau, de samenwerking met aanbieders en gemeenten, en het gebruik van data en informatie-uitwisseling. De verdere inrichting van het RET-R sluit aan bij landelijke kaders en ontwikkelingen rondom regionale expertteams.

Stoppen met gesloten jeugdhulp
De Jeugdregio werkt toe naar de af- en ombouw van gesloten jeugdhulp en de ontwikkeling van passende alternatieven zonder vrijheidsbeperking. Uitgangspunt is dat jeugdigen zoveel mogelijk kunnen opgroeien, herstellen en ontwikkelen in hun eigen omgeving. Voor jeugdigen met een intensieve ondersteunings- of veiligheidsbehoefte worden integrale alternatieven ontwikkeld waarin behandeling, onderwijs, verblijf en ondersteuning in samenhang worden georganiseerd. Om deze beweging vorm te geven, analyseert de Jeugdregio welke factoren bijdragen aan gesloten plaatsingen en welke alternatieven eerder ingezet hadden kunnen worden. De uitkomsten worden gebruikt voor de verdere ontwikkeling van het zorglandschap. De af- en ombouw van gesloten jeugdhulp vraagt om intensieve samenwerking tussen gemeenten, aanbieders, GI's, onderwijs en bovenregionale partners. Daarom worden regionale afspraken gemaakt over verantwoordelijkheden, de inzet van ambulante ondersteuning, onderwijsdeelname, de duur van verblijf en het gebruik van vrijheidsbeperkende maatregelen. Voor een kleine groep jongeren met een zwaar forensisch profiel onderzoekt de Jeugdregio welke aanvullende expertise en voorzieningen beschikbaar moeten blijven om veiligheid, behandeling en ontwikkeling blijvend te kunnen combineren.

5.2.5 Bovenregionale samenwerking

Niet alle vormen van jeugdhulp kunnen binnen één jeugdregio worden georganiseerd. Voor sommige onderdelen van aanvullende jeugdhulp en schaarse voorzieningen is samenwerking met andere regio's noodzakelijk. De Jeugdregio werkt daarvoor samen met vier andere jeugdregio's via het Bovenregionaal Expertise Netwerk (BREN), de ambtelijke werkgroep (AWG), de financiële werkgroep (FWG), het Bovenregionaal Directeurenoverleg (BRDO) en de bovenregionale stuurgroep JeugdhulpPlus. Binnen deze overlegstructuren stemmen de jeugdregio's af over de beschikbaarheid van aanvullende jeugdhulp, de af- en ombouw van gesloten jeugdhulp en de

ontwikkeling van passende alternatieven. De UO en de gemeente Rotterdam nemen namens de Jeugdregio deel aan deze overleggen. Bij het bovenregionaal directeurenoverleg sluiten de directeur van de GRJR en de directeur van de gemeente Rotterdam aan.

De Wet verbetering beschikbaarheid jeugdhulp vraagt jeugdregio's om voor een aantal zorgvormen voor aanvullende jeugdhulp bovenregionaal samen te werken. Heldere afspraken, kennisdeling en gezamenlijke besluitvorming vormen de basis van deze samenwerking. Wanneer landelijke kaders ontbreken, bepaalt de Jeugdregio in afstemming met de andere regio's een gezamenlijk standpunt over de inrichting van de bovenregionale samenwerking, de rol van een coördinerende gemeente en de betrokkenheid van de dertien gemeenten bij bovenregionale keuzes.

5.2.6 Landelijke samenwerking

De Jeugdregio werkt samen met landelijke partijen, zoals de VNG, de ministeries van VWS en Justitie en Veiligheid, het Ketenbureau en landelijke projectorganisaties. Deze samenwerking is nodig vanwege landelijke wet- en regelgeving, de Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, landelijke inkoopafspraken, standaardisatie en ontwikkelingen op het gebied van data en informatie-uitwisseling.

Via de VNG is de Jeugdregio betrokken bij de landelijke inkoop van aanvullende (hoog-specialistische) jeugdhulp binnen de Landelijke Transitie Arrangementen (LTA). De VNG voert hiervoor het contractmanagement uit. De Jeugdregio brengt hierbij onderwerpen in die van belang zijn voor de regionale uitvoering, zoals landelijke sturingsinformatie, de samenwerking tussen landelijke en regionale partijen en vraagstukken rond hoogspecialistische aanvullende jeugdhulp. Daarnaast neemt de Jeugdregio deel aan landelijke trajecten rond de Hervormingsagenda Jeugd, het Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming, de (B)J42 en de af- en ombouw van gesloten jeugdhulp en forensische jeugdhulp. De bestuurlijk portefeuillehouder GI's vertegenwoordigt het landsdeel in het overleg met het ministerie van Justitie en Veiligheid over landelijke ontwikkelingen en afspraken rond de GI's. De UO ondersteunt nu deze overleggen inhoudelijk en ambtelijk.

Om de gezamenlijke positie van de Jeugdregio te versterken, stemmen de dertien gemeenten en de UO waar mogelijk vooraf hun standpunten af. Kennis en inzichten uit landelijke trajecten worden actief gedeeld binnen de regio, zodat gemeenten tijdig kunnen inspelen op nieuwe ontwikkelingen en waar nodig gezamenlijk positie kunnen bepalen.
Ook op het gebied van data en informatie-uitwisseling zoekt de Jeugdregio actief samenwerking met landelijke partijen. Het doel: beter te kunnen monitoren, leren en sturen op de regionale opgaven.

Sterkere samenwerking met specialistisch veiligheidsdomein
Gezinnen met complexe veiligheidsproblematiek en jongeren binnen de jeugdstrafketen hebben vaak te maken met meerdere organisaties. Daarom wordt de samenwerking versterkt tussen gemeenten, lokale teams, GI's, onderwijs, veiligheidspartners, systeemaanbieders en specialistische forensische aanbieders. Het doel is om complexe problematiek eerder te herkennen, beter te begeleiden en escalatie en recidive zoveel mogelijk te voorkomen.

5.3 Impact op de organisatie

De uitvoering van dit uitvoeringsplan vraagt om veranderingen in de manier waarop gemeenten, de UO, het TSJR en samenwerkingspartners samenwerken. De impact ligt niet alleen in de inhoudelijke opgaven, maar ook in de wijze van organiseren, sturen, monitoren en samenwerken. Daarbij gaat het om veranderingen in rollen, verantwoordelijkheden, werkwijzen, informatievoorziening en benodigde capaciteit.

5.3.1 Sociale basis en lokale organisatie

De beweging naar nabij en passend vraagt van gemeenten een sterkere regierol en een verdere versterking van de sociale basis. Dit betekent een intensievere samenwerking met domeinen zoals onderwijs, bestaanszekerheid, welzijn, wonen, veiligheid en zorg. Gemeenten werken steeds meer vanuit een integrale gezinsbenadering, met aandacht voor normaliseren, demedicaliseren en het versterken van de eigen kracht van jeugdigen, gezinnen en hun omgeving. Wettelijke en regionale kaders geven richting aan de lokale inrichting van ondersteuning en de aansluiting op de regionale samenwerking. Dit kan gevolgen hebben voor de inrichting van lokale teams, verantwoordelijkheden van professionals en de wijze waarop toegang, triage en samenwerking worden georganiseerd. Daarbij blijft ruimte bestaan voor lokale verschillen, terwijl tegelijkertijd wordt gewerkt aan gezamenlijke uitgangspunten waar regionale samenhang dat vraagt.

5.3.2 Regionale samenwerking en governance

De uitvoering van het uitvoeringsplan vraagt om een intensievere regionale samenwerking tussen de dertien gemeenten, de UO en het TSJR. Gemeenten versterken hun opdrachtgeverschap en

organiseren meer gezamenlijke sturing op inhoudelijke opgaven, kwaliteit, beschikbaarheid en resultaten van jeugdhulp. Voor het TSJR betekent dit een centrale rol in het verbinden van beleid en uitvoering, het ondersteunen van regionale opgaven, het bewaken van samenhang tussen de uitvoeringslijnen en het faciliteren van kennisdeling en leren. De UO speelt een belangrijke rol bij de uitvoering van regionale taken, waaronder inkoop, contractmanagement, monitoring en data.

5.3.3 Data, monitoring en sturing

De ambitie om meer te sturen op resultaten, effectiviteit, beschikbaarheid en kosten vraagt om verdere professionalisering van datagestuurd werken. Gemeenten, de UO en partners zullen meer gebruikmaken van data, monitoring en analyse om ontwikkelingen te volgen en tijdig bij te sturen. Dit vraagt om investeringen in definities, gegevenskwaliteit, informatieverzameling, uitwisseling en architectuur, dashboards en datavaardigheden. Ook zijn aanvullende afspraken nodig over eigenaarschap van gegevens, privacy en samenwerking tussen lokaal en regionaal niveau.

5.3.4 Inkoop en contracten

De voorbereiding van de nieuwe contractperiode vanaf 2029 vraagt de komende jaren een aanzienlijke inzet van gemeenten en de UO. Hiervoor zijn beleidsadviseurs, inhoudelijk deskundigen, contractmanagers, juristen, data-specialisten, medewerkers van de backoffice en vertegenwoordigers van gemeenten nodig. Daarnaast vraagt de verdere standaardisatie van producten, processen, monitoring en verantwoording om aanpassingen in werkwijzen en samenwerking. Deze veranderingen moeten bijdragen aan meer uniformiteit, betere sturing en een sterkere verbinding tussen beleid, uitvoering en inkoop.

5.3.5 Samenwerking met partners

De uitvoering van het uitvoeringsplan raakt ook aanbieders, GI's, onderwijs, huisartsen, welzijnspartners, veiligheidspartners en andere betrokken organisaties. De beweging naar nabij en passend vraagt van deze partners een nauwere samenwerking, meer gezamenlijke verantwoordelijkheid en een grotere bereidheid om over domeinen en organisatiegrenzen heen te werken.

De impact van het uitvoeringsplan wordt de komende jaren verder uitgewerkt binnen de afzonderlijke uitvoeringslijnen, de governanceafspraken en de voorbereiding van de nieuwe contractperiode vanaf 2029. Daarbij blijft aandacht bestaan voor uitvoerbaarheid, capaciteit en de ondersteuning die nodig is om de gewenste veranderingen daadwerkelijk te realiseren.

De ambitie om meer te sturen op resultaten, effectiviteit, beschikbaarheid en kosten vraagt om verdere professionalisering van datagestuurd werken.

6. Monitoren en bijsturen

6.1 KwaliteitsborgingTotat hilia vel mi, untist, totatem que vent velit volesci cus

6.2 Monitoring en voortgang

6.3 Informatiebeheer

6.4 Risicomanagement

6.5 Communicatie

6.1 Kwaliteitsborging

De uitvoering van de Regiovisie in dit uitvoeringsplan vraagt om continue monitoring, leren en bijsturen. De Jeugdregio werkt daarom met een systeem waarin resultaten, voortgang, risico's en ontwikkelingen periodiek worden gevolgd en besproken. Daarmee ontstaat inzicht in de mate waarin de uitvoeringslijnen bijdragen aan de gewenste beweging naar nabij en passend georganiseerde jeugdhulp. Gegevens, praktijkervaringen, signalen vanuit gemeenten, aanbieders, ervaringen van jeugdigen en ouders en ontwikkelingen binnen samenhangende domeinen vormen gezamenlijk de basis voor sturing en verbetering.

De uitvoering van dit uitvoeringsplan vraagt om continue aandacht voor kwaliteit. Die richt zich in de eerste plaats op het realiseren van de transitie die met dit uitvoeringsplan wordt beoogd. Dit vraagt van gemeenten, de UO, aanbieders en samenwerkingspartners dat zij blijven leren van ervaringen uit de praktijk, van data en monitoring, van casuïstiek en van de ervaringen van jeugdigen en gezinnen. Kennisdeling, reflectie en het benutten van geleerde lessen zijn hierbij belangrijke uitgangspunten.
Daarnaast worden beleid, voorstellen en uitvoering getoetst aan geldende wet- en regelgeving. Hierbij is aandacht voor de rechten van het kind, mensenrechten en de uitvoerbaarheid van beleid in de praktijk. Daarbij wordt steeds gekeken of keuzes aansluiten bij de bedoeling van wet- en regelgeving en uitvoerbaar zijn voor professionals, jeugdigen en gezinnen.

Een derde onderdeel van kwaliteitsborging is de inzet van ervaringsdeskundigheid. De regiogemeenten betrekken ervaringsdeskundigen bij de verdere uitwerking, uitvoering en evaluatie van beleid en voorstellen.

Ervaringsdeskundigheid biedt aanvullende kennis en inzichten vanuit de leefwereld van jeugdigen en gezinnen en draagt bij aan herstel, verbetering van ondersteuning en het beter laten aansluiten van beleid op de praktijk.

6.2 Monitoring en voortgang

De Jeugdregio volgt de voortgang van de uitvoeringslijnen systematisch. Daarbij wordt gebruikgemaakt van de monitoringinformatie en indicatoren die binnen uitvoeringslijn Sturen met data, leren en verantwoorden worden ontwikkeld. Monitoring is geen doel op zich, maar een middel om tijdig te signaleren, keuzes te onderbouwen en gezamenlijk te blijven leren. Zodoende richt monitoring zich onder meer op:

- de voortgang van de uitvoeringslijnen
- het realiseren van de doelstellingen uit het uitvoeringsplan
- ontwikkelingen in gebruik, beschikbaarheid en toegankelijkheid van jeugdhulp
- wachttijden en doorlooptijden
- kosten en financiële ontwikkelingen
- de effecten van genomen maatregelen
- ontwikkelingen binnen onderwijs, veiligheid, bestaanszekerheid, wonen en andere aanpalende domeinen

De voortgang wordt periodiek besproken binnen de governance-structuur van de Jeugdregio. Op basis van de uitkomsten kunnen gemeenten, het TSJR, de UO en bestuurlijke overleggen besluiten om maatregelen aan te passen, opgaven te prioriteren of aanvullende acties uit te zetten.

6.3 Informatiebeheer

Betrouwbare informatie is een voorwaarde voor goede sturing. Daarom wordt er vanuit de uitvoeringslijn Sturen met data, leren en verantwoorden gewerkt aan een toekomstbestendige inrichting van informatiebeheer en data-analyse voor de nieuwe contractperiode vanaf 1 januari 2029 (tot die tijd werkt de Jeugdregio volgens de bestaande afspraken voor informatiebeheer en de uitgangspunten uit de huidige contractperiode).
Daarbij worden keuzes gemaakt over de samenwerking tussen lokaal en regionaal niveau, de aansluiting op samenhangende domeinen, de inrichting en opslag van gegevens, de ontwikkeling van een datawarehouse en afspraken met partners over gegevensuitwisseling, privacy en informatiebeveiliging.
Een belangrijk onderdeel hiervan is de verdere ontwikkeling van een vernieuwd dashboard waarmee informatie op een uniforme, toegankelijke en betrouwbare manier beschikbaar komt voor gemeenten, de UO en andere betrokken partners. Hierdoor ontstaat beter inzicht in de voortgang van de opgaven en kan tijdiger worden geleerd, gestuurd en bijgestuurd.

6.4 Risicomanagement

De uitvoering van dit uitvoeringsplan kent verschillende risico's die van invloed kunnen zijn op het realiseren van de ambities van de Jeugdregio. Gemeenten, de UO en samenwerkingspartners monitoren deze risico's periodiek en treffen waar nodig beheersmaatregelen.

Belangrijke risico's zijn:

- onvoldoende capaciteit, middelen of uitvoeringskracht om de uitvoeringslijnen daadwerkelijk uit te voeren
- veranderingen in wet- en regelgeving waardoor onderdelen van het uitvoeringsplan moeten worden aangepast of vertraging oplopen
- onvoldoende implementatie van de afgesproken veranderingen, waardoor het uitvoeringsplan onvoldoende doorwerkt in de uitvoeringspraktijk
- het feit dat financiële effecten van de ingezette bewegingen pas op langere termijn zichtbaar worden, terwijl de Jeugdregio op kortere termijn keuzes moet maken
- afhankelijkheden tussen uitvoeringslijnen, waarbij vertraging binnen één uitvoeringslijn gevolgen kan hebben voor andere opgaven. Dit is vooral risicovol met betrekking tot inkoop en de voorbereiding van de nieuwe contractperiode vanaf 2029

6.5 Communicatie

Communicatie ondersteunt de uitvoering van het uitvoeringsplan. Elk project en elke uitvoeringslijn werkt, waar nodig, met een eigen communicatieaanpak en bijbehorende participatiemomenten. Deze worden uitgewerkt in de betreffende project- en uitvoeringsplannen, zodat communicatie aansluit bij de aard, fase en impact van de opgave.
Het TSJR verzorgt de communicatie over regionale mijlpalen, relevante ontwikkelingen en belangrijke besluiten. Dit gebeurt via onder meer de website, nieuwsberichten en gerichte communicatie richting betrokken partners en stakeholders. Hiervoor wordt zoveel mogelijk gebruikgemaakt van de bestaande communicatiemiddelen van de GRJR.

De communicatie richt zich op transparantie, tijdige informatievoorziening en duidelijkheid over voortgang, keuzes en besluitvorming. Daarbij worden de belangrijkste betrokken partijen actief geïnformeerd en betrokken bij de uitvoering van het uitvoeringsplan.
De Jeugdregio betrekt hierbij onder meer gemeenten, lokale teams, aanbieders, GI's, Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond, de Raad voor de Kinderbescherming, onderwijs, huisartsen, welzijnspartners, ervaringsdeskundigen en de verschillende project- en werkgroepen die bijdragen aan de uitvoering van het uitvoeringsplan.

Bijlage 1 Definitielijst

Aanpalende domeinen
Domeinen die nauw verwant zijn aan jeugdhulp, zoals onderwijs, welzijn, werk en sociale zorg, waarbij samenwerking essentieel is om de effectiviteit van de hulpverlening te vergroten.

Ambulante jeugdhulp
Hulp die bij de jeugdige thuis plaatsvindt óf op locatie van een zorgaanbieder.

Aanvullende jeugdhulp
Wetsvoorstel Reikwijdte:
Op de behoeften, persoonskenmerken en eigen kracht van een jeugdige of ouder afgestemde jeugdhulp op individuele- of groepsbasis die op basis van een beschikking of een rechterlijke uitspraak wordt verleend; Deze vorm van jeugdhulp is niet vrij toegankelijk en behoeft altijd een beschikking. Jeugdhulp vanuit de Jeugdwet die buiten de voorliggende voorzieningen valt, waarbij aanvullende regionale en/of landelijke hulp als laatste stap wordt ingezet bij het bepalen van de juiste hulp.

Afschaling
Het proces waarbij eerst intensieve/zware zorg wordt ingezet en later (binnen hetzelfde arrangement) minder zware hulp. Bijvoorbeeld eerst 'gesloten jeugdhulp' en later 'pleegzorg'. Of eerst een 'bed' en daarna 'ambulante hulp'. Ambulante hulp die bij de jeugdige thuis plaatsvindt of op locatie van een zorgaanbieder.

Arrangement
Pakket aan jeugdhulp dat bestaat uit een verzameling resultaatgebieden, zo nodig aangevuld met relevante ondersteuningselementen. Dit pakket is voorzien van treden die refereren aan de intensiteit van de benodigde hulp. Dit biedt opdrachtnemer een budgettaire grondslag voor het leveren van de jeugdhulp overeenkomstig de leveringsopdracht.

Basisjeugdhulp
Wetsvoorstel Reikwijdte:
Een algemene voorziening van jeugdhulp op individuele- of groepsbasis die zonder voorafgaand onderzoek naar de behoeften, persoonskenmerken en mogelijkheden van de jeugdige en diens ouders toegankelijk is; Deze hulp is vrij toegankelijk en gericht op het versterken van het gewone leven, de zelfregie en veerkracht van het gezin. Er wordt niet voorgeschreven welke hulp hieronder valt, maar te denken valt aan lichte opvoedondersteuning, schoolmaatschappelijk werk, voorlichting, cursussen en trainingen. Basisjeugdhulp wordt niet regionaal ingekocht.

Casusregie
Coördinatie van hulp en ondersteuning rondom één gezin of jeugdige, met als doel samenhangende, doelgerichte en passende hulp vanuit betrokken organisaties.

De Commissie van Ark
Een commissie die advies geeft over de organisatie van de jeugdhulp in Nederland, met als doel de effectiviteit van het jeugdhulpstelsel te verbeteren en te zorgen voor een meer integrale aanpak.

Domeinoverstijgend
Het samenwerken over de grenzen van afzonderlijke zorgdomeinen heen, zodat integrale, gezamenlijke zorg wordt geboden en verschillende betrokken partijen effectief kunnen bijdragen aan de ondersteuning van gezinnen en jeugdigen.

Bijlage 1 Definitielijst

Eigen kracht
De mate waarin de jeugdigen en hun netwerk beschikken over de mogelijkheden om adequaat met problematiek om te gaan.
Wetsvoorstel Reikwijdte: de eigen mogelijkheden en het probleemoplossend vermogen van de jeugdige, de ouders, dan wel de personen die tot hun sociale netwerk behoren.

Gemeenschappelijke regeling (GRJR)
Conform Jeugdwet art. 2.18 (per 2027) zijn de samenwerkende gemeenten van de Jeugdregio verplicht een gemeenschappelijke regeling te voeren. Dit is een juridisch vastgelegde samenwerking tussen de gemeenten, waarin zij afspraken maken over de gezamenlijke uitvoering van taken, bevoegdheden, financiën en bestuur.

Gemeenten
De deelnemende gemeenten in de Jeugdregio Rijnmond zijn: Albrandswaard, Barendrecht, Capelle aan den IJssel, Krimpen aan den IJssel, Lansingerland, Maassluis, Nissewaard, Goeree-Overflakkee, Ridderkerk, Rotterdam, Schiedam, Vlaardingen en Voorne aan Zee.

Gesloten jeugdhulp
Gesloten jeugdhulp is een door de rechter opgelegde maatregel en betreft een intensieve vorm van jeugdhulp met vrijheidsbeperkende maatregelen waarbij een jeugdige in een gesloten accommodatie verblijft. Deze zorgvorm wordt ook Jeugdhulp Plus genoemd.

Gezinssysteem
Het geheel van relaties en interacties binnen een gezin, waarbij wordt gekeken naar de onderlinge invloed van gezinsleden op elkaar en de invloed van externe factoren zoals de bredere omgeving en het netwerk. Een gezinssysteem kan uit meerdere huishoudens bestaan en gaat niet enkel om biologische relaties. Denk aan twee huishoudens met stiefouders.

ggz
Geestelijke gezondheidszorg.

GI
Gecertificeerde instelling. De instelling die jeugdbeschermingsmaatregelen uitvoert en zelfstandig jeugdhulp kan indiceren/bestellen.

Hervormingsagenda Jeugd
De Hervormingsagenda Jeugd (2023-2028) is een pakket afspraken tussen Rijk, gemeenten, jeugdhulpaanbieders en cliëntenorganisaties om de jeugdhulp in Nederland te verbeteren, toegankelijker te maken en financieel houdbaar te houden. Het doel is snellere hulp, minder administratie, betere samenwerking met onderwijs en minder uithuisplaatsingen.

Integrale zorg
Zorg die verschillende aspecten van een jeugdige of gezin tegelijkertijd aanpakt, met betrokkenheid van meerdere zorgprofessionals, domeinen en instanties om een bredere, meer samenhangende ondersteuning te bieden.

JBRR
Jeugdbescherming Rotterdam Rijnmond.

Jeugdregio Rijnmond
De gemeenschappelijke regeling van de 13 samenwerkende gemeenten, de Uitvoeringsorganisatie (UO) en het Team Samenwerking Jeugdregio Rijnmond (TSJR) wordt in dit document Jeugdregio genoemd.

Jeugdwet
De wet die de jeugdhulp in Nederland regelt, met als doel de zorg voor jeugdigen te verbeteren en te zorgen voor meer regie en samenwerking tussen gemeenten, zorgaanbieders en andere betrokkenen.

Bijlage 1 Definitielijst

Kennisdeling
Het actief uitwisselen van inzichten, data, praktijkervaringen en werkwijzen tussen gemeenten, regio, aanbieders en partners. Het streven is daarbij gericht op onderling vergelijkbare en bruikbare informatie, zodat gemeenten en regio van elkaar kunnen leren.

Landelijk Transitiearrangement (LTA)
Het Landelijk Transitiearrangement is een stelsel van landelijke afspraken en contracten, gemaakt door de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Het is specifiek bedoeld voor hoogspecialistische aanvullende jeugdhulp die te complex is om op regionaal niveau te organiseren.

LVB
Licht verstandelijke beperking.

Normaliseren
Het benadrukken dat bepaalde problemen, gevoelens of gedragingen onderdeel zijn van normale ontwikkeling en het dagelijks leven en dus niet altijd professionele hulp of een diagnose vereisen.

Rekenkameronderzoek
Een onderzoek uitgevoerd door de Rekenkamer naar de effectiviteit en efficiency van overheidsuitgaven, waaronder de besteding van middelen binnen de jeugdhulp.

RET-R
Regionaal Expertteam Rijnmond: een voor de Jeugdregio werkzaam team van jeugdhulpverleners dat, zo nodig in samenwerking met jeugdhulpverleners die zijn betrokken bij de toegang tot jeugdhulp en onderwijs, desgevraagd adviseert over passende jeugdhulp voor jeugdigen met complexe problemen (Jeugdwet, art. 1.1 per 2027).

RVT
Regionaal veiligheidsteam: in dit team komen taken en bevoegdheden samen van gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming.

Sociale basis
De sociale basis is het geheel aan voorzieningen, netwerken en activiteiten in de leefomgeving die inwoners ondersteunen om mee te doen in de samenleving. Het gaat om alles wat dichtbij, laagdrempelig en vaak informeel is.

(Sociaal) netwerk
Dit bestaat uit de sociale contacten die een gezin heeft. Bijvoorbeeld familieleden, vrienden, buren, leden van kerk, geloofsgemeenschap of (sport)club.

Sociaal-pedagogische basis
Het deel van de sociale basis dat bijdraagt aan de opgroei, opvoeding en ontwikkeling van kinderen en jongeren wordt gevormd door sociaal-pedagogische relaties en leefomgevingen. a) sociaal-pedagogische relaties bestaan tussen ouders, kinderen, jongeren en opvoeders, die inspelen op de ontwikkelbehoeften en opvoedrelaties. b) Pedagogische leefomgevingen omvatten voorzieningen, diensten en plekken, zowel fysiek als online, die door ouders, opvoeders, kinderen en jongeren worden gebruikt.
Wetsvoorstel Reikwijdte: preventieve interventies welzijnswerk, laagdrempelige inloop/ ontmoetingsplekken voor gezinnen, infrastructuur voor informele steun en preventieve maatwerkinterventies dienen door jeugdgezondheidszorg geborgd te worden.

Stevige lokale teams
Stevige lokale teams is een begrip vanuit de Hervormingsagenda Jeugd. In dit uitvoeringsplan bedoelen we de lokale teams van de gemeenten, ook wel een wijkteam, sociaal team of toegangsteam

Bijlage 1 Definitielijst

genoemd; de invulling van de bevoegdheid van een gemeente om jeugdhulp te verlenen (basishulp) en/of om tweedelijns jeugdhulp in te zetten. Vaak is dit gemandateerd aan teams die wijkgebonden werken (in sommige gemeenten ook wel wijkteam genoemd). Bij een aantal gemeenten wordt deze bevoegdheid centraal door de gemeente zelf uitgevoerd. Wetsvoorstel Reikwijdte: een team bestaande uit hulpverleners van verschillende disciplines dat op laagdrempelige wijze beschikbaar is voor jeugdigen en ouders.

Toekomstplan

Een Toekomstplan is een plan van een jeugdige die jeugdhulp ontvangt waarin voorbereidingen en keuzes worden gemaakt voor de overgang naar 18+. De vijf belangrijkste leefgebieden worden hier in ieder geval verwerkt: support, wonen, school en werk, inkomen en welzijn. Jeugdhulpaanbieders en gemeenten committeren zich aan het op tijd en samen met jongeren formuleren van een toekomstperspectief vóór het bereiken van de leeftijd van 18 jaar.

Uitvoeringsorganisatie (UO)

Geeft uitvoering aan de regionale taken van de gemeenschappelijke regeling, zoals contracteren/ subsidiëren, organiseren van advies- en meldpunt huiselijk geweld en kindermishandeling, bevorderen van gezamenlijk overleg van de gemeenten, data- en informatietaak en de regionale toezichtstaak.

Verklarend analyseren

Verklarend analyseren geeft een integraal inzicht in onderliggende patronen op alle leefgebieden en in het netwerk rondom een gezin. Professionals brengen daarvoor samen met een jeugdige en het gezin in beeld wat de problematiek is, welke factoren hieraan bijdragen, wat het gezin zelf kan en wat nodig is voor een duurzaam perspectief voor het kind en het gezin. Daarvoor worden wetenschappelijke kennis, praktijkkennis en ervaringskennis geraadpleegd.

Wet langdurige zorg (Wlz)

Jeugdigen (en anderen) komen in aanmerking voor financiering uit deze wet als zij vanwege ziekte of beperking blijvend aangewezen zijn op 24 uur per dag zorg in de nabijheid of permanent toezicht. Het CIZ beoordeelt aanvragen tot deze wet/dit loket. De Wlz is voorliggend op de Jeugdwet.

Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

De Wet maatschappelijke ondersteuning zorgt ervoor dat mensen met een beperking, chronische ziekte of ouderdom zo lang mogelijk zelfstandig thuis kunnen wonen en meedoen aan de samenleving. De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering en biedt ondersteuning zoals huishoudelijke hulp, aanpassingen aan de woning of vervoer.

Zorgbemiddelingsteam

Team van JBRR dat enerzijds arrangementen vanuit JBRR coördineert en anderzijds bemiddelt bij bedden voor opdrachten B en C.

Zorglandschapstafel

Dit is een overlegmoment met alle gecontracteerde partijen en gemeenten op regionaal niveau.

Bijlage 2 Juridisch kader

Het Internationaal Verdrag van de rechten van het kind (1989)

Dit is een bindend VN-verdrag dat de basisrechten van alle personen tot 18 jaar vastlegt. Het garandeert veiligheid, ontwikkeling, onderwijs, gezondheidszorg en deelname (mening geven en gehoord worden). Bij alle beslissingen staat het belang van het kind centraal. Dit plan en opvolgende beleidsdocumenten worden getoetst aan dit verdrag. Zie hoofdstuk kwaliteitsborging.

Hervormingsagenda Jeugd (2023-2028)

De Hervormingsagenda (HAJ) brengt ingrijpende veranderingen met zich mee. Het doel is de hulp op het gebied van kwaliteit en effectiviteit verbeteren en de stijgende zorgkosten onder controle houden om het jeugdstelsel op lange termijn betaalbaar te houden. De zes implementatielijnen die hierbij worden gevolgd zijn:

- **Reikwijdte:** De reikwijdte van de Jeugdwet wordt beperkt, waardoor alleen zorgbehoeften die niet vanuit de preventie, basishulp of aanpalende domeinen afdoende geholpen kunnen worden daadwerkelijk voor aanvullende jeugdhulp in aanmerking komen (wetsvoorstel Reikwijdte);
- **Stevige Lokale Teams:** Uitgaande van de eigen kracht en het "gewone" leven en de insteek op preventie en basishulp. Waarbij breed gekeken wordt naar de oorzaken van zorgbehoeften, zoals ouderproblematiek of bestaanszekerheid (inkomen en wonen). Er wordt gestreefd naar betere samenwerking tussen jeugdhulp, volwassenenzorg, bestaanszekerheid en onderwijs, met lokale inbreng van gemeenten. Onderdelen van deze implementatielijn zijn onder andere het 'Richtinggevend kader toegang, lokale teams en integrale dienstverlening' en 'Leidraad samenwerking huisartsen en gemeenten';
- **Terugdringen residentieel:** Minder uithuisplaatsingen en waar nodig gebeurt dit 'zo thuis als mogelijk'. Residentiële hulpverlening wordt omgevormd naar kleinschaligere en geïntegreerde vormen, met geleidelijke afbouw van bestaande capaciteit. Het aantal gesloten plaatsingen moet in 2030 zo dicht mogelijk bij nul liggen;
- **Kwaliteit en blijvend leren:** er worden investeringen gedaan om de kwaliteit en effectiviteit van hulpverlening te verbeteren, met speciale aandacht voor een organisatie die deze verbetering coördineert;
- **Regionale en landelijke inkoop:** Verantwoordelijkheid voor bepaalde zorgvormen van de specialistische jeugdhulp verschuift naar regionaal niveau , zoals Jeugdregio óf landelijke organisatie (zie hieronder wet Wvbj). Er wordt gewerkt aan niet-vrijblijvende standaardisatie van processen, vooral bij specialistische jeugdhulp, om variatie te verminderen en kosten te besparen. Voorbeelden hiervan zijn: contractstandaarden, productstructuur van de tenminste regionaal in te kopen zorgvormen, AMvB reële prijzen en definitie wachttijden;
- **Op landelijk niveau stelsel inzicht met data en monitoring:** verbeterde kwaliteit, effectiviteit en beheersbaarheid van jeugdbeleid door tijdig leren, bijsturen en datagedreven besluitvorming in het jeugdstelsel. Er wordt geïnvesteerd in betere informatievoorziening en sturing door middel van data en monitoring, om een duidelijker beeld te krijgen van hoe het jeugdhulpstelsel functioneert en hoe gemeenten en aanbieders presteren. Dit betreft dus niet direct de data en monitoring van de inzet van en sturing op jeugdhulp binnen de eigen Jeugdregio.

Wet verbetering beschikbaarheid jeugdhulp (Wvbj)

Voortkomend uit de HAJ is er een wetwijziging Wvbj. Deze wet is ingetreden op 1 januari 2026. Uiterlijk in 2027 moeten gemeenten deze samenwerking structureel vastleggen in een gemeenschappelijke regeling. De nieuwe Jeugdwet verplicht iedere Jeugdregio om een actuele regiovisie op te stellen die voldoet aan de veranderde wet- en regelgeving. Dit is niet alleen een administratieve eis, maar een cruciaal instrument om de gezamenlijke koers van de regio vast te stellen en af te stemmen op nieuwe landelijke en regionale ontwikkelingen. De nieuwe Wvbj vraagt van ons om de onderliggende thema's een plaats te geven in het uitvoeringsplan.

Het gaat hierbij om:

- Aanpak wachttijden
- Bovenregionale samenwerking, waaronder de af- en ombouw van de gesloten jeugdhulp
- Verbinding met de op landelijke schaal georganiseerde jeugdhulp
- Verbinding met het lokale niveau
- Verbinding met aanpalende beleidsterreinen, zoals zorg, onderwijs en bestaanszekerheid
- Realisatie van de regionale expertteams en de bovenregionale expertisenetwerken
- Samenhang met andere regionale opgaven, zoals preventie en versterking domeinoverstijgend werken in de zorg

De zorgvormen die verplicht zijn minimaal regionaal in te kopen[1] betreffen:

- jeugdhulp met verblijf
- pleegzorg als bedoeld in artikel 1.1 van de wet
- multidisciplinaire specialistische jeugdhulp in verband met meervoudige of complexe problemen, waarbij:
  1. de jeugdige als gevolg van de betreffende problemen aanzienlijke beperkingen in het dagelijks functioneren ervaart
  2. sprake is van: een hoog risico voor de jeugdige of diens omgeving
     - > ernstige ontwikkelingsproblemen
     - > ernstige opvoedproblemen
     - > crimineel gedrag dan wel een vermoeden daarvan
  3. in het geval van multidisciplinaire specialistische jeugdhulp mede bestaande uit geestelijke gezondheidszorg tevens:
     - > sprake is van een psychische aandoening of een vermoeden daarvan
     - > onvoldoende resultaat wordt verwacht of is gebleken van jeugdhulp bestaande uit generalistische basis geestelijke gezondheidszorg of monodisciplinaire specialistische geestelijke gezondheidszorg

1 (een aantal worden landelijk ingekocht, maar bovenregionale inkoop is ook nog een optie)

- jeugdhulp die wordt verleend door een forensische jeugdhulpaanbieder, mede is gericht op het voorkomen van recidive en is gesteld als bijzondere voorwaarde als bedoeld in artikel 77z van het Wetboek van Strafrecht of wordt verleend ter uitvoering van jeugdreclassering
- jeugdhulp in verband met een zintuiglijke beperking
- jeugdhulp bestaande uit crisishulp die gezien de ernst van de problemen 7 x 24 uur beschikbaar is
- multidisciplinaire jeugdhulp bestaande uit dagbehandeling in groepsverband aan jeugdigen met een verstandelijke beperking, een lichamelijke beperking, ernstige psychische problemen, opvoedproblemen dan wel een vermoeden daarvan of ernstige gedragsproblemen
- jeugdhulp bestaande uit hoogspecialistische geestelijke gezondheidszorg aan jeugdigen die onvoldoende baat hebben gehad of naar verwachting zullen hebben bij jeugdhulp bestaande uit generalistische basis geestelijke gezondheidszorg of specialistische geestelijke gezondheidszorg en waarbij sprake is van één of meer ernstige, complexe of zeldzame aandoeningen dan wel van een voorspelbaar ernstig beloop van klachten
- specialistische jeugdhulp in verband met seksueel misbruik, geweld in afhankelijkheidsrelaties of eergerelateerd geweld

- jeugdhulp in verband met ernstige problemen op het gebied van onzindelijkheid
- Andere verplichtingen zijn:
- Regionale financiering voor de GI's voor de uitvoering van kinderbeschermingsmaatregelen en jeugdreclassering;
- Regionale administratieve processen behorende bij de inkoop uitvoeren. Deze moeten echter nog worden vastgelegd in een ministeriële regeling;
- De organisatie van een regionaal expertteam.
- Algemene maatregelen van Bestuur vanuit het wetsvoorstel Reikwijdte die t.z.t. mogelijk om aanscherping vragen:
- Bepaalde vormen van jeugdhulp worden aangewezen die niet worden ingezet op grond van de Jeugdwet. Het betreft in ieder geval vormen van jeugdhulp die bewezen niet effectief of zelfs schadelijk zijn.
- Regels kunnen worden gesteld over de wijze waarop het college voorziet in een toereikend aanbod, waarbij onderscheid gemaakt kan worden in categorieën van jeugdhulp.
- Regels kunnen worden gesteld over de beschikbare deskundigheid voor de toeleiding naar, advisering over, heroverweging van en bepalen van de aangewezen jeugdhulp.
- Regels kunnen worden gesteld over gebruikelijke hulp als beoordelingscriterium bij het bepalen van de aard en de omvang van de jeugdhulp.
- Implementatie van de voorgenomen afbouw van het verwijsrecht van artsen, waarin medische verwijzers alleen nog maar mogen verwijzen naar het lokale team van de gemeente.

Toekomstscenario Kind- en Gezinsbescherming

In maart 2021 is een toekomstscenario opgesteld dat schetst hoe de jeugd veiligheidsketen er over tien jaar uit kan zien:

- Er is één vast gezicht binnen het Stevige Lokale Team dat zo nodig samen optrekt met een professional uit het op te richten Regionaal Veiligheidsteam. Het gezin krijgt dus een vaste professional of een vast duo dat tijdens de periode van hulpverlening bij hen betrokken blijft.
- In het Regionaal Veiligheidsteam zijn functies van de Gecertificeerde Instellingen, Veilig Thuis en de Raad voor de Kinderbescherming samengebracht. Professionals werken in teamverband, dicht bij het gezin.
- Dicht bij deze professionals en gezinnen staat een netwerk van specialisten met kennis van kinderen, volwassenen en specifieke uitingsvormen van geweld. Uitgangspunt is dat professionals een lerende omgeving vormen.

Het Uitvoeringsplan Jeugdregio Rijnmond 2026–2030 is tot stand gekomen in samenwerking met de dertien gemeenten in de Jeugdregio Rijnmond en de Gemeenschappelijke Regeling Jeugdhulp Rijnmond.

Bij de totstandkoming zijn kennis, ervaringen en inzichten betrokken van onder andere lokale teams, jeugdhulpaanbieders, gecertificeerde instellingen, Veilig Thuis Rotterdam Rijnmond, de Raad voor de Kinderbescherming, onderwijs, welzijn, medische verwijzers, veiligheidspartners en ervaringsdeskundigen.

Uitgave
Jeugdregio Rijnmond
2026

Vormgeving
Tappan

TEAM SAMENWERKING
JEUGDREGIO RIJNMOND